

Parti beşinci büyük Kurultayı bugün toplanıyor

Başvekil dün akşam radyoda Parti kurultayına dair bir konuşma yaptı

**“Hedefimiz millet ve memleketi maddî ve manevî bakım-
dan doğruluğa, iyiliğe, güzelliğe kavuşturmaktır,,**

En hayırlı müvazene

Vazife kelimesinin büyüğü bir hu-
susiyeti vardır. Onun karşısında do-
nuk yaradılışlar ne kadar buz kesil-
irse, zaten sıcak doğmuş ruhlar da
o derece fazla kaynar.

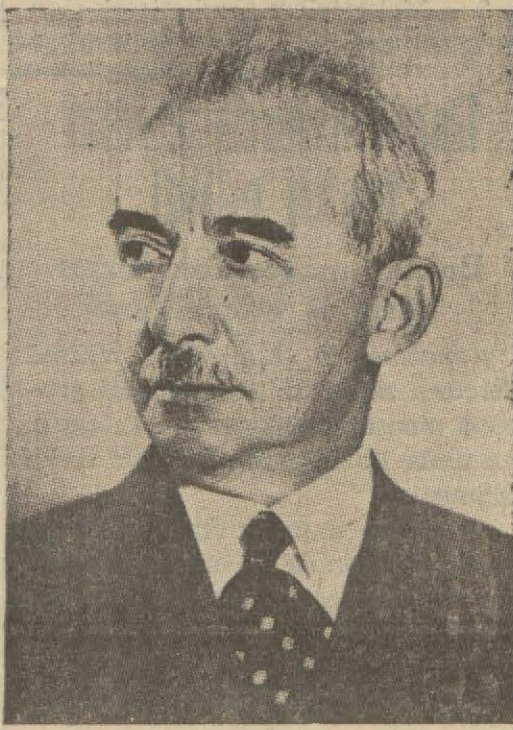
Bütün tarihimiz şahid: Türk mil-
leti, bu yüksek duygunun en mür-
tefi tepesine daima vatan selâmeti
ve yurd müdafaası fikrinde çıkmış-
tır. Memleketin siyasi ve idarî talihin-
den hiç yüzümüzün gülmediği nice
zamanlar geçti. Ve bunlardan bir
çoğunun sayısız hüsrânını bizzat bi-
zim neslimiz çekti. Ancak hiç bir
vakit görmediğimiz şey şudur: Tür-
kiyenin istiklâlî uğrunda her hangi
bir fedakârlıktan kaçınmak... Mil-
letimizin çocuğundan, kadınından
tutunuz da ordumuzun kahraman
erkânına kadar her ferdin bu dava-
da kalbi her zaman aynı heyecanla
garpmıştır.

Nitekim gene öyle oldu: Millî hu-
dudlarımız içinde ve yalansız bir
barış sevgisi ile çalışıyorduk. Gördük
ki kendi topraklarımız dışındaki mil-
letler için iyi dileklerden başka duy-
gumuz yokken harîçteki bazı emel-
ler, bizim sınırlarımızın içine kadar
uzanıyor. Derakap ulusal hassasiye-
timiz uyandı ve memleketimizin
emniyeti ile cihanın sulhünü kavileş-
tirmek sarîh tedbirler aldı. Bu ha-
reketimiz üzerine bütün cihanın de-
mokrat sulhu ve medeniyetçi mil-
letlerle henüz orduları, müdafaasız
topraklar çiyneyen bazı devletler
hislerini de ortaya koydular, düşün-
celerini de! Bugün Türk okuyucula-
rın içinde bunları bilmiyen kalma-
mıştır. Hem bilmiyen, hem de gös-
terdikleri müsbet ve menfi kıymetle-
ri tartmayan kimse!

Mesele meydandadır; bütün ha-
yat gibi, siyasi varlık ta bir müvaze-
ne kurulumu yıkılması silsilesinden
ibaret bulunuyor. Şu sebeple gene
hayatta olduğu gibi politikada da en
hayırlı işlerden bir tanesi, eskimiş
bir müvazene sisteminden yeni icap-
lara uygun diğer bir müvazene sis-
temine gâilesiz olarak muvaffaki-
yetle ve şerefle geçebilmektir.

(Devamı 10 uncu sahîfede)

Fazıl Ahmed Aykaç

Millî Şef İsmet İnönü

Parti beşinci Büyük Kurultayı bu-
gün saat onda Ankarada Büyük Mil-
let Meclisi binasında toplanıyor. Ku-
rultay, Millî Şef İsmet İnönünün be-
yannamesiyle açılacak, müzakere bir
hafta sürecektir.

Kurultaya 631 deleğe iştirak ede-
cektir. Bugün açılışı müteakip ilk
başkan vekili, altı sekreter ve en-
cümnenler seçilecek, genel sekreterlik-
ten gelen tezkereler okunarak encü-
menlere havale edilecektir.

Kurultayda görüşülecek meseleler
arasında nizamname tadilatı da
vardır. Teklif edilen tadilatın esas-
larından dün bahsetmiştik. Bu ara-
ca müstakil grup teşkili, parti me-
buslarının yapamayacakları işler var-
dır.

Kurultayın memleket için mühim
kararlar vereceğine şüphe yoktur.

(Devamı 10 uncu sahîfede)

Amerika Hariciye Nazırı infirad siyasetine şiddetle hücum etti

Nazır sulhçu milletlerle birlikte hareket esasını müdafaası ediyor

Şikago 28 (A.A.) — Hariciye Nazırı
B. Hull, bir nutuk irad ederek infirad
politikasına hücum ve beynelmîlîl
mesai birliği siyasetini müdafaası et-
miştir. Nazır demiştir ki:

«Ferdlerin ve milletlerin hayatla-
rını tehdid eden bir devirde yaşıyo-
ruz. Şiddet tehdidi, bir kâbus gibi
dünyanın üzerine çökmüştür. Gaye-
lerine ulaşmak için müsellâh kuvvet
kullanmağa âmade olduklarını ilân
eden ve bu suretle tehdide maruz
milletleri mutavaat veya müsellâh
müdafaası şıklarından birini ihtiyar et-
mek mecburiyetinde bırakan devlet
adamları misli görülmemiş bir mesu-
liyet yükü altında bulunuyorlar.»

B. Hull, bir harbin ne gibi felâket-
lere bais olacağını ehemmiyetle
kaydettikten sonra şöyle demiştir:

«Daha şimdiden cihan esliha ima-
latı yüzünden insan enerjisi ve mad-

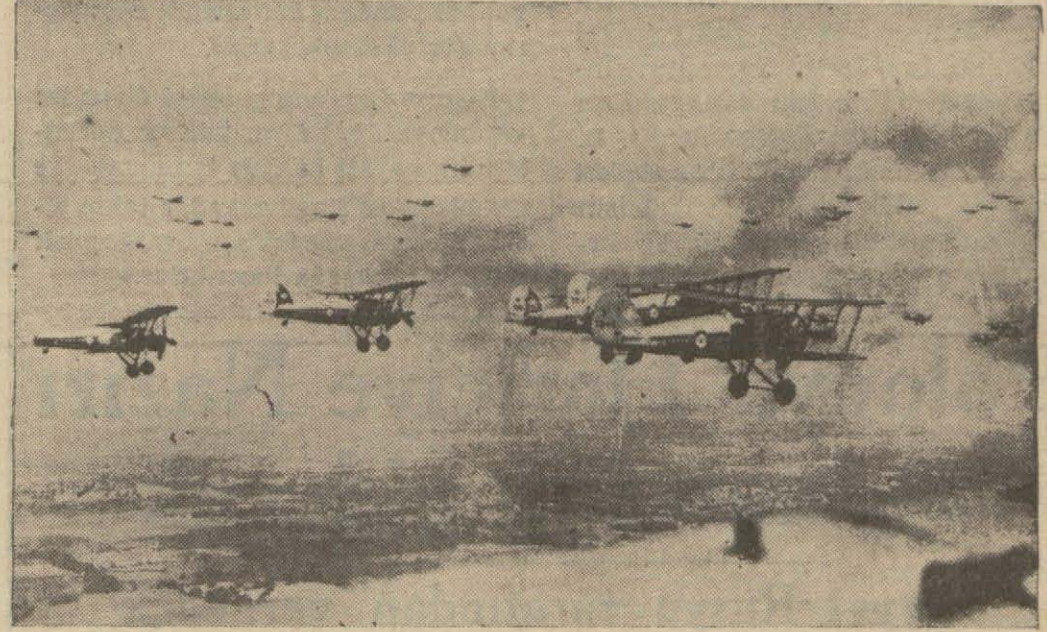
(Devamı 4 üncü sahîfede)

Amerika Hariciye Nazırı B. Hull

İngilterede ayda 5,000 tayyare yapılıyor

**İnşaat o kadar fazlalaştı ki 6 ay sonra yapılması
lâzımgelen tayyarelerin inşası şimdiden bitti**

İngiliz avcı tayyareleri uçuş halinde

Londra 28 (A.A.) — «Sunday Ti-
mes» yazıyor: İngilterenin halihazır-
da ayda beş bine yakın tayyare inşa
ettiği salâhiyetler mahfillerde söylen-
mektedir.

İngilterenin tayyare inşaatı son ay-
lar zarfında o kadar inkişaf etmiştir
ki program mucibince altı ay sonra
yapılması lâzım gelen inşaat daha
şimdiden ikmal edilmiştir.»

Bu gazetenin bildirdiğine göre İn-
giltere ve dominyonlardaki geniş mik-
yasta inşaat projeleri tahakkuk et-
tikten sonra harp zuhurunda İngilte-
re senede 35 - 40 bin tayyare inşa ede-
bilecek, bu suretle ilk hat tayyarele-
rinin beş veya altı haftada bir kere
tecdidine imkân hasıl olcaktır.

İngiliz ordusu tayyarelerinin kıy-
metile kıymet evsafından bahseden
gezete Hawker - Hurricane avcı tay-
yarelerinin en seri Alman tayyarele-
rine faik bir süratle uçabildiklerini
kaydetmektedir.

Sunday Times, hava nezaretinin
herşeyden evvel memleketin müda-
fafaasını temin için avcı tayyarele-
rinin inkişafına ehemmiyet verdiğini

hatırlatmakta ve İngilterenin yakı-
nda bu tayyarelerden istenilen mikdar-
da inşa ettikten sonra bombardıman
tayyarelerinin mikdarını arttıracığı-
nı ilâve etmektedir.

Türkiyenin kıymeti

Paris 28 — Epoque gazetesi yazıyor:
«Fransa, İngiltere, Polonya, Roman-
ya, Rusya, Türkiye ve Yunanistan:
İşte Almanyanın ve İtalyanın her tür-
lü taarruzuna karşı koymağa mukte-
dir bir blok.

Türkiyenin bu bloka iltihakı Alman-
ya ve İtalya için dehşetli bir darbe ol-
muştur. Türkler menfaatlerinin ne-
rede olduğunu anlamışlar ve bu su-
retle sulh davasına mühim bir hiz-
mette bulunmuşlardır. Eğer Almanya
ve İtalya harp açacak olurlarsa bu
harbi kazanmak ihtimalleri katien
yoktur. Türkiye, Türk milletinin ağ-
ladığı Kemâl Atatürk gibi bir dâhinin
verdiği hamle ile yirmi seneden daha
az bir zaman içinde ittifakı aranan
kuvvetli bir memleket olmuştur.

Dikkatler:

**Eğlence yerlerine can
verecek bir tedbir**

Eğlence yerlerinde yüzde 25 - 35 nisbe-
tinde tenzilât yapılabilecektir. Listeler üze-
rinde tedkikkatta bulunuyorlarmış... Fakat
asıl bir sistem, değişikliği lâzım olduğun-
da musiriz:

Aynı insanın birinçil konsomasyonu ile
ikincisi arasında fiat farkı bulunmalıdır.
Meselâ filânca yerde müzik veya numara
var diye bir kahvenin yirmi beş hattâ
icabında yüz kuruşa olmasına insan
razı oluyor. Amma ikincil kahveyi de niçin
o yüksek fiate vermeli?

Halbuki, devlet müessesesi halindeki otel-
lerde bile, daimi müşterilerden yemek
sonu kahveleri için 25 kuruş alınmakta-
dır. Yıkıcı olan budur. İlk mecburi kono-
masyondan sonraki ihtiyarlar için başka
fiatlar kabul edilirse hem müşteriyi, hem
mal sahibine faydası dokunur. Eğlence
yerlerine can verecek olan, bu tedbirdir.

Yarınki sayımızda:

HAFTANIN MİZAHİ

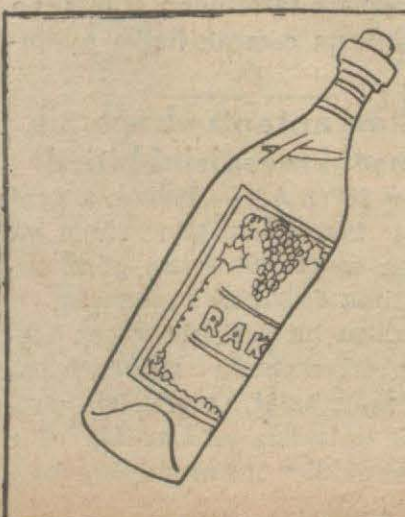
Sahifesini her halde okuyunuz!

CEMAL NADİR'in

Karikatür, yazı ve fotoğrafla
hazırladığı bu sahîfede şunlar
vardır:

Terbiye Vekâletli!...
B. Lûtfi Kırdar Eyüpte!...
Asrî harem!...
Bay Amcadan rivayet!...
Çekirge âfetli!...
Olagan işler!... İlh...

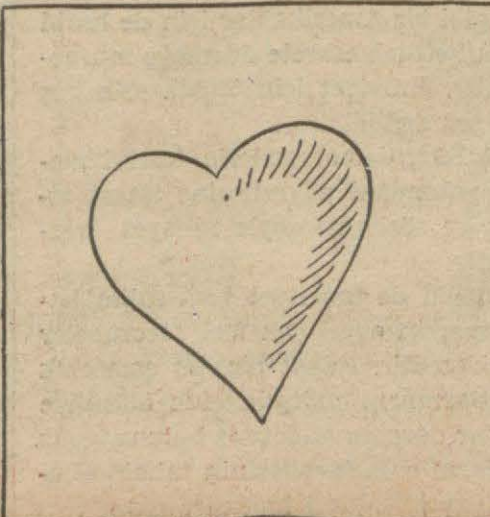
HAYATİ SAHA:

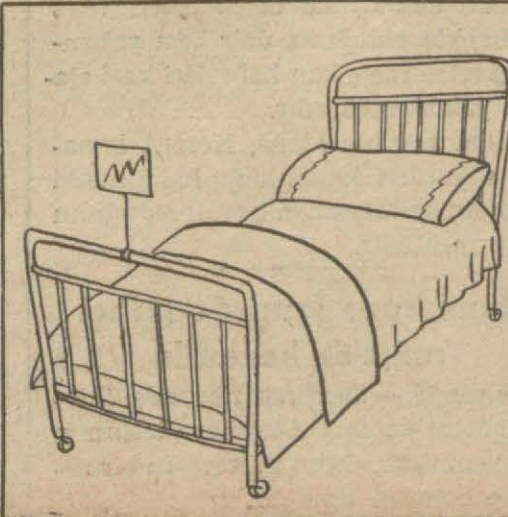
Alkolik için!..

Yankesici için!..

Şair için!..

Doktor için!..

Avukat için!..

(SON)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

İngiliz - Fransız - Sovyet paktı

B. Molotof bazı noktalar için izahat istedi

Paris 29 — Moskovadan bildiriliyor: B. Molotof, B. Potemkin vasıtasıyla İngiltere elçisi ve Fransız maslahatgâzarından kendisine verilen İngiliz - Fransız - Sovyet paktı projesi hakkında bazı izahat istemiştir. İngiliz sefisi ve Fransız maslahatgâzarı talep edilen izahatı vermişlerdir. B. Molotof ile İngiliz ve Fransız elçileri arasında şimdiye kadar vukubulmuş mülakatlar hakkında büyük bir ke-tumiyet muhafaza edilmektedir.

Paris 29 — Berlinden bildiriliyor: Alman gazeteleri, İngiliz - Fransız - Sovyet paktının aktedilmek üzere bulunmasından mütevellid endişelerini güçlükle saklıyorlar.

Kölniçe Çaytung gazetesi diyor ki: «Almanya ile İtalya, mihver devletlerinin hayati hakları tanınmak ve demokrasiler şimdiye kadar takip ettikleri anlaşmazlıktan vazgeçmek şartile anlaşmağa hazırdırlar.»

Polonya Hariciye Nazırı Moskovaya gidecek

Sovyet Rusya tarafından verilecek malzeme hakkında görüşecek

Paris 28 (A.A.) — «Le Sour» gazetesinin verdiği habere göre, Polonya'nın askerî kuvvetlerini artırmak için Sovyetler Birliği tarafından verilecek malzeme meselesini görüşmek üzere Polonya Hariciye Nazırı, Sovyet hükümetinin daveti üzerine Moskovaya gidecektir.

Danzig meselesi

Varşova 8 (A.A.) — Hariciye Nazırı Beck, dün Milletler Cemiyetinin Danzig komiseri ile uzun bir mülakat yapmıştır.

Nazır mülakatı müteakib İngiltere ve Fransa elçilerini kabul etmiştir.

Varşova 28 (A.A.) — Milletler Cemiyetinin Danzig yüksek komiseri Burckhardt, Varşovadan geçerken Polonya matbuatı mümessilleri kendisinin salâhiyetlerini tecavüz eden bir vazife ifa edeceğine dair İsviçre gazetesi tarafından neşredilen haberlerin doğru olup olmadığını sormuşlardır. Burckhardt, şu cevabı vermiştir.

— Bana böyle bir vazifemin tahmilli hiçbir zaman mevzuubahis olmamıştır. Esasen ben de böyle bir vazifeyi kabul etmezdim. Bu haberlerin bir hayal mahsulü olduğu muhakkaktır.

Polonya bir Alman ajansı muhabirini hudud haricine çıkardı

Berlin 28 (A.A.) — Polonya hükümetinin bir Alman ajansının muhabirini Varşovadan çıkarmıştır. Bu haberi neşreden Alman istihbarat bürosu bu tedbirin iki memleket arasındaki münasebetleri vahimleştirmeye matuf keyfi bir hareket olduğunu kaydetmektedir.

Almanya - Danimarka müzakeresi

Ademi tecavüz paktı yakında imza edilecek

Kopenhag 28 (A.A.) — Salâhiyettar bir membadan verilen habere göre, Almanya ile Danimarka arasında bir ademi tecavüz paktı imzası için Berlinde cereyan eden müzakereler müsaide bir şekilde ilerlemektedir. Paktın birkaç güne kadar imza edileceği zannedilmektedir.

Danimarka Hariciye Nazırı bu hususta beyanatta bulunarak paktın imzasını müteakip harici siyaset hakkında müzakerelerde bulunmak üzere, Ayan ve Mebusan meclislerinin fevkalâde olarak içtima devlet edileceklerini bildirmiştir.

Yunan adalarında deniz üsleri

Atina ajansı çıkan haberleri tekzip ediyor

Atina 28 (A.A.) — Atina ajansı, Yunan adalarında deniz üsleri tesis edilmekte olduğuna dair bazı yabancı gazetelerde çıkan haberleri katı olarak yalanlamaktadır.

Keza mezkûr ajans, Korent kanalının kasden kapatıldığı hakkındaki haberin de tamamen hayali olduğunu bildirmektedir.

Demirspor İzmirde ikinci maçı da kazandı

İzmir 28 — Demirspor burada, ikinci maçını yapmış, Ateşspor takımını 1-0 yenmiştir. Oyun mütevazın bir surette cereyan etmiştir.

Milli Şef güreşleri takip ettiler

Kendilerine takdim edilen güreşçilere iltifatta bulundular

Ankara 28 — Reiscümhur İsmet İnönü, yanlarında Başvekil ve Hariciye vekili olduğu halde, Türkiye güreş birincilikleri yapıldığı sırada 19 Mayıs stadyumunu şerefliendirerek hararetle alkışlanmışlar, müsabakaları büyük bir alâka ile takip etmişler, avdetlerinde kendilerine takdim edilen güreşçilere iltifat etmişlerdir.

Sirkeçide bir yaralama vakası

Bir genç nişanlısını tabanca kurşunile yaraladı

Dün akşam Sirkeçide, Demirkapıda bir yaralama vakası olmuş, Olimpos gazoz fabrikasında çalışan Mehmed Ali isminde bir genç, nişanlısı Elif ismindeki kıızı tabanca ile yaralamıştır.

Öğrendiğimize göre vaka şöyle olmuştur:

Son zamanlarda nişanlısının kendisiyle evlenmekten vazgeçerek başkasıyla nişanlandığını haber alan Mehmed Ali dün akşam kıızı sokakta yakalamış ve «Sen muhakkak benimle evleneceksin» diyerek kıızı kavga etmeğe başlamıştır. Mehmed Alinin hiddetinden korkan kıızı bir aralık bağırarak elinden kurtulmağa çalışırken Mehmed Ali cebinden tabancasını çıkarıp kızın üzerine bir kaç el boşaltmıştır.

Kurşunlardan biri Elifin sol ayağına isabet etmiş, bu sırada vakadan haberdar olan polis bu tabancalı aşığı yakalıyarak elinden tabancasını almış, kanları içinde bulunan kıızı sıhhi imdad otomobiliyle Haseki hastanesine kaldırmıştır. Kızın yarası hafiftir. Tahkikat devam ediyor.

Fransız Başvekilinin bir nutku

Fransa hiç yorulmadan uzun müddet dayanacak vaziyettedir

Paris 28 (A.A.) — Bir Fransız - Amerikan toplantısında nutuk söyleyen Başvekil Daladier, Fransız - Amerikan dostluğundan ve son ayların enternasyonal gerginliklerinden bahsettikten sonra demiştir ki:

«Maamafih Fransa sulhü kurtarmak ümidini terketmek istemiyor. Fransa, evlâtlarının birliği ve müdafaasına yarayacak vasıtaları deşetli surette artırmak imkânı veren istih-salâtını azamî dereceye çıkarmak sayesinde, bütün bu gayretlerinin dünyaya felâkete sürüklenmekten kurtarmağa kâfi geleceği ümidindedir. Fransa, hiç yorulmadan ve hiç korkmadan ne kadar icab ederse o kadar uzun müddet dayanacaktır.»

Amerikan büyük elçisinin nutku

Amerikan büyük elçisi Bullitt de bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

«Milletler de tıpkı ferdler gibi ekseriya çok ağır vaziyetlerden birine katlanmak mecburiyetinde kahrılar. Meselâ bir millet esareti kabul ederse harbin önüne geçebilir. Fakat garbm bütün büyük milletleri için olduğu gibi biz Amerikalılar için de harbi kabul etmek esarete düşmeğe muraccaktır. Hürriyet için ölmek asla boş bir şey değildir.»

Bullitt, demokrasilerin teşriki mesai yolundaki gayretlerine işaret etmiş ve sözlerine şöyle nihayet vermiştir:

«Belki de beşeriyet kati sulha kavuşmadan evvel çok feci tecrübeler geçirecektir. Fakat biz, bu çocukluk dostlarımızın mücadelesine ölüncüye kadar devama ahdetmiş bulunuyoruz. Onların sulh ideallerinin tahakkukuna gayretlerimizi hasredeceğiz.»

Amerikada bitaraflık kanununun tadili istendi

Hariciye Nazırı bu hususta âyan ve mebusan encümenlerine müracaat etti

Vaşington 28 (A.A.) — Amerika Hariciye Nazırı B. Hull, Ayan ve Mebusan meclisleri Hariciye encümenlerine aynı mealde birer mektup göndererek, Bitaraflık kanununun değiştirilmesini istemiştir. Nazır bilhassa bir harp takdirinde, Amerikanın silâhlara ambargo koyması hakkındaki kaydın kaldırılmasını istemektedir. B. Hull şu tekliflerde bulunuyor:

1 — Amerikan vapurlarının yükleri ne olursa olsun, harp muntakalarına girmelerinin men'i ve Amerikalıların bu muntakalara yaptıkları seyahatlerin tahdidi,

2 — Muhariplere gönderilecek olan eşyaların sevkinden evvel tasarruf se-

nedlerinin ecnebi alıcılar namına kaydedilmesi,

3 — Muhariplere yapılacak ikrazat ve açılacak kredilere dair şimdi meri olan mevzuatın ipkısı,

4 — Muharipler lehinde talep edilen paraların ve toplanacak lanelerin bir nizamla raptedilmesi,

5 — Mühimmat ihracatını kontrol eden komisyonun ve silâh ithalat ve ihracatı için ihdas edilen vesika sisteminin ipkısı.

B. Hull, bu tedbirlerle Amerikanın bitaraflığını muhafaza ederek sulh içinde yaşayabileceğini ve vatandaşlara anormal ve lüzumsuz külfetler tahmil etmekten kurtulacağını kaydetmiştir.

Danimarkada 2 nazi tevkif edildi

Bunlar mason localarını berhava edeceklerdi

Kopenhag 28 (A.A.) — Wilfred Petersen adındaki tedhişçi nazi gruppuna mensup Guldager ve Petersen namında Danimarkalı iki nazi tevkif edilmiştir.

Gazetelere nazaran bunlar Odense'e gelmişlerdi, orada Odense ve Kopenhag mason localarını berhava etmek için bir Nafia müteahhidinin ambarından barut çalacaklardı. Mevkûflardan biri tam itiraflarda bulunmuş-tur.

Yahudi muhacirler

Havanaya 900 mülteci gitti

Havana 28 (A.A.) — Saint Louis vapuru, içinde 900 yahudi mültecisi olduğu halde buraya gelmiştir.

Zabıta, 48 kişinin karaya çıkmasına müsaade etmiş ve bunlardan bir kısmını Tiscornia muhaceret kampına göndermiştir. Diğer mültecilerin, evvelden Küba hükümetinden bir kabul vizesi alınması lüzumunu natik olan kararnameye rağmen karaya çıkarılmalarına müsaade edilip edilmemesi hakkında bugün karar alınacaktır.

Diğer taraftan hükümet memurları Horduna vapurile gelmiş olan 45 yahudi muhacirinin karaya çıkmalarına mani olmuş ve vapur, hamulesile Panamaya hareket etmiştir.

Macaristanda

Almanlar 750 bin değil, 47,800 kişi imiş

Budapeşte 28 — Maruf istatistikçilerden Dr. Alois Kavaco yarı resmî Pester Loyd gazetesinde «750 bin Alman efsanesi» unvanlı bir makale yazmıştır. Bu makalede Macaristandaki Alman ekalliyeti hakkında izahat vermektedir.

Muharrir, son istatistiklere atfen Macaristanda 47,800 kişilik bir Alman ekalliyeti mevcut olduğunu bildir-mektedir.

Sovyet meclisinde

Bir mebus faşist mütecavizlere ihtarda bulundu

Moskova 28 (A.A.) — Sovyet meclisi, 1939 bütçesinin müzakeresine devam etmiş ve mebus Vesnin'in milli müdafaa bütçesi hakkındaki beyanatını şiddetli alkışlarla karşılamıştır.

Vesnin demiştir ki:

«Bütün faşist mütecavizler şunu iyice bilsinler ki, Kızıldunun teknik tehzizatı kültür ile tamamlanmaktadır ve askerinin cesareti ve maharetli atışı, vatanımıza taarruz etmeğe her kim yeltenirse kafasını çarparak kıracağız yenilmez bir kuvvet teşkil eder.»

Yugoslavya daima Fransa ile beraberdir

Yugoslavyanın Paris elçisi mühim bir nutuk söyledi

Paris 28 — Müttefik Şark ordusu eski muharipleri federasyonunun kongresi bugün mesaisini Fransa, Yugoslavya, Yunanistan ve Romanya arasında bir dostluk tezahürü ile bitir-biştir.

Kongre münasebetile verilen ziyafette bir nutuk söyleyen Puriç, de-miştir ki:

Yugoslavyanın coğrafi ve askerî bir ehemmiyeti vardır. Bu ehemmiyet ona dirayetli ve ihtiyatlı bir siyaset takibini emrediyor. Yugoslavya sadece bir ihtilâfa meydan vermemeğe çalışıyor. Çünkü böyle bir ihtilâf süratle umumileşebilir. Yugoslavya bütün takib ettiği siyasetle sulh için, kendisinin ve Fransanın sulhü için çalışıyor. Eğer Yugoslavya komşularile iyi geçinmek istiyorsa, bu, sükûnet içinde çalışmak maksadıdır ve sonra harbin önüne geçmek için elinden geleni yapmış olacağından dolayı da vicdanen müsterihtir. Bu siyaset ne bir zaaf, ne de her hangi bir kimseye yaranmak siyaseti değildir.

Yugoslavya serbes ve müstakil kalmak istiyor. Dünyada hiç bir devlet Yugoslavya milletini korkutamaz. Onun cesareti ve kıymeti herkesçe müsellemidir.

Fransa ve Yugoslavya ki aynı ideal uğrunda çarpışmışlardır, daima beraber kalacaklardır. Çünkü onların menfaatleri birdir.

Romada bir geçit

70 bin kadın ve genç kız geçti

Roma 28 (A.A.) — Faşist fırkası teşekküllerine mensup olan 70,000 kadın ve genç kız, faşizmin kadın kuvvetlerinin ilk toplantısının yapılmakta olduğu Romaya gelmişlerdir.

15,000 kadın ve kız bu sabah Duçe hazır olduğu halde, Via İmpero'da bir geçit resmi yapmışlardır.

Millî kostümlerini veya üniforma giymiş olan ve bazılarının omuzlarında tüfek bulunan bu kadın ve kızların sıkı saflar halinde yapmış olduk-ları geçit bir saatten fazla sürmüştür.

Geçişten sonra Venedik meydanında Mussolini'nin şerefine bir nümâyış yapılmış ve halk tarafından alkışlanan Duçe, balkona çıkarak halka görünmüştür.

Balkan antantı ekonomik konseyi mesaisini bitirdi

Bükreş 28 (A.A.) — Balkan antantı ekonomi konseyi on gün süren bir mesaiden sonra cumartesi günü yedinci içtima devresini kapamıştır.

Neşredilen bir tebliğde, geçen toplantıdanberi ekonomi mübadeleleri, maliye, münakalât, seyrüsefain, tayyarecilik ve turizm sahalarında elde edilen terakkiler memnuniyetle kaydedilmektedir.

Kütüphanelerimizdeki eserler üzerinde nasıl çalışmalı?

Maarif Vekâletinin pek isabetli bir karar daha verdiğini öğrendik:

Türkiyedeki resmi kütüphanelerde bulunan kitapları tesbit ve kaydettirdikten sonra bunların listelerini neşrederken...

Bu suretle bir mütetebbi, nerede ne eser bulunduğunu öğrenecek, kolayca baş vuracak demektir.

Ancak, bunu bu sahada atılacak adımların birincisidir diye kabul etmek zarûreti var. İkincisi malûm: Bir merkez kütüphanesi yapmak! Bunu yangına vesair tahrib âfetlerine karşı emniyet tertibatı ile techiz etmek. Diğer kütüphanelerde filanca eser tek nüsha ise onu buraya getirmek. Ta ki aynı merkezde her merci el altında bulunsun. Tabii, mevkîin üniversite mahallemiz Beyazıt olmasını da ilâveye hacet yok...

Üçüncü ve şimdiden atılacak adım da: Yalnız türkçe değil, her büyük dildeki yeni neşriyattan bir kaç nüshayı büyük kütüphanelerimiz için almak, biriktirmek.

Asıl mevzu bahis etmek istediğim, Maarif Vekâletinin aldığı son karara zeyl mesabesindedir.

Mesela, neşredilecek olan listede, arap tabirlerini, muğlak Osmanlı lisanını değil a, eski harfleri bile bilmiyen bir üniversiteli şu sözleri okuyacak:

Alât-ül rasadiyye li-zigî şahinşahiyye.

Bu, bir kitap ismidir, fakat nedir? Anlıyabilirsen anla... Heyhat ki eski kültürümüzden müdevver eserlerin yüzde elli bu kabil sernameleri taşır... Buna karşı ne yapmak lâzım geldiğini aşağıki misallerle anlatmak isterim:

Doktor Adnan (Halide Edibin zevci) Pariste, La Science chez les Turcs Otomans isimle ve «Abdülhak Adnan» imzasile fransızca bir eser neşretmiş. (1)

Bunda anlatıyor ki: 1579 tarihinde, Osmanlı imparatorluğunda birinci rasadhane kurulmuş. Filhakika astronom olan Takıyyüddin El - Raşid Mısıri isimli bir müneccim, devrin ülemasından hoca Sadeddini bir rasad-haneye lüzum hakkında ikna etmiş. O da padişah üçüncü Murad üzerinde nüfuzu bir şahsiyet olduğu için hükümdarı kandırarak Tophane semtinin tepesinde rasadhane kurulmasına sebebiyet vermiş. Takıyyüddin müdür olmuş; ilmi nücuma dair mevcut eserleri emrine vermişler. Her türlü âlatı da temin ettikten maada, yıldızların seyrini gündüzleri de takib için kırk metre derinliğinde bir kuyu kazmışlar. Milli kütüphanede (2) rasadhane müdürü tarafından yazılmış Alât-ül rasadiyye li - zigî şahinşahiyye isminde küçük bir kitap vardır. Tophane müessesesinde kullanılan muhtelif âletlerin adlarını, şekil ve suretlerini işte bu risale bize anlatır. Müellife nazaran, âlâtın ekserisi, Ptolemée'nin Almageste isimli eserindeki tarife göre yapılmıştır. Bir de «bengâmî rasadi» isimli rasad saati varmış ki Takıyyüddinin kendi icadı imiş.

Yukarıki karışık isimli eserin ne olduğunu işte bu bir kaç satır pekâlâ izah ediyor. Fakat hâlâ muğlak bir nokta var: «Almageste» isimli eser neymiş? Şayed garb ansiklopedilerine

ŞEHİR HABERLERİ

Boğazın güzelliği

Boğaziçinde yeniden fabrika kurulmayacak

Şehircilik mütehassısı B. Prost Boğaziçinin imar plânını henüz hazırlamamakla beraber kömür depoları, fabrika ve antrepolar gibi Boğazın havasını, güzelliğini bozacak müesseselerin buradan kaldırılmasını prensip olarak kabul etmiştir. Bu prensibe göre Boğaziçinde yeniden hiç bir fabrika inşa edilmeyecektir. Zamanla da eski fabrikalar kaldırılarak bu fabrikaların işgal ettikleri sahalara, plâna göre tenzim edilecektir.

Beylerbeyi civarında eski bir fabrika binasının yeni bir maksadla açılması için belediyeye müraraat yapılmıştır.

Şehircilik mütehassısı B. Prost Boğaziçinde yeni fabrika tesis ve kışadına esas itibarile muvafakat etmediğine göre imar müdürlüğü, Beylerbeyindeki eski fabrika binasında yeni bir fabrika tesis ediliş edilmeyeceğini B. Prosttan soracaktır.

Deniz banyosu

Adada Maden tarafında tesisat yapılacak

Büyükdada Maden tarafındaki kumsalda deniz banyosu için tesisat yapılması hakkında belediyeye müracaat edilmiştir.

Plaj, belediyeye aid sahilde yapılacaktır. Fakat saha geniş olmadığından burasının ancak üç yüz kişiyi alabilecek küçük bir deniz hamamı haline getirilmesi muvafık görülmektedir.

İmar müdürlüğü, bu mahallin sıhhi vaziyetini tayin etmek üzere keyfiyeti belediye hıfzıssıhha mütehassıslığından sormuştur.

Hıfzıssıhha mütehassısı da burada bir deniz banyosu tesisinde bir mahzur görmüşse belediye burasını kiraya verecek ve tesisatın bu sene yetiştirilmesine çalışılacaktır.

bakarsak, bunun da mahiyetini öğreniyoruz: «139 dan itibaren Roma imparatoru olan sofu Antonin zamanında Ptolemée tarafından tertib edilmiş bir astronomi kitabı ki eski devrin riyaî bilgilerini ihtiva etmektedir. Bunda, Ptolemée sisteminin izahını da buluruz. İh ilh...» Muhteva hakkında mücmel izahat...

İşte Türk milli kitaphanesinde bütün kitapların da bu suretle elenip mücmelleştirilmesini - bu başlanan hayırlı işin devamı olarak - istiyoruz. Ancak o zaman gençlerimize:

— Sizin için hazırladık! - der; yaptığımızdan iftihar duyarız!

Bugünkü şeraitte ise, kütüphanelerimiz lâbirenttir... İçinden çıkabilene aşkolsun!

(Vâ - Nû)

(1) Librairie Orientale et Americaine G. P. Maisonneuve, Editeur. 198 Bd. St. Germain VII 1939.
(2) Bibl. Nation. F. T. sup. 1126.

Karilerimizin mektupları

Yolcu salonunda kafes içi ve kafes dışı müsavatsızlığı

Evvelki gün Mısırdan on iki, on üç yaşlarında kız yeğenim yalnız başına geliyordu. Kaptana teslim edilmişti. Karşılama üzere gittim.

Mühendisim, yüksek mekteplerden birinde de muallimim. Evrakımı gösterip itimada lâynk olduğumu söyledim ve vapura değil, ancak rıhtıma çıkmak ve şüphesiz şaşkın bir halde olan çocuğa kendimi göstermek müsaadesini istedim. Vermediler.

Vermemekle kalmayıp beni salon denilen koca dairenin bir odasından öteki odasına hiç te yakışık almıyacak bir şekilde dolaştırdılar. Birinin gönderdiği zat: «Bu, benim salâhiyetim dahilinde değil, falancaya sor!» diyor; Falanca da aynı şekilde cevap veriyordu. Nihayet, kafes arkasında beklemek mecburiyetinde kaldım. Halbuki dışarıya pek çok kimseler çıkabiliyordu. Ahalinin yarısı kafes içinde, diğer yarısı kafes dışındaydı.

Bu kafes usulü esasen pek sakil bir manzaradır. Hele bir kısım insanın koyuverilip bir kısmının bırakılmaması büsbütün müessiftir.

(İmza mahfuzdur)

Süt meselesi

Mevcut sütlü hayvan mikdarı arttırılacak

İstanbul süt işlerini halletmek üzere mütehassıslardan mürekkep olarak teşekkül eden komisyonun elde ettiği neticelerden dün bahsetmiştik.

Mütehassıslar, İstanbula sütün yalnız İstanbul belediyesi hududu içindeki yerlerden değil, Trakya ve İzmit havalisinden de geldiğini gözönüne almış, Trakya'da tedkikler yapmıştı.

Tedkikler neticesinde İstanbul süütünün 25 bin inek ve 10 bin manda tarafından temin edildiği tahakkuk etmiştir. Koyun ve keçi sütü pek az kullanılmaktadır.

Ancak bu hayvanların temin ettiği süte - şimdiye kadar - bir misil de su karıştırıldığı da gözönüne alınmıştır.

Halis süt temini için şimdiki hayvan mikdarının kâfi gelmeyeceği anlaşılmaktadır. Bu itibarla heyet, her şeyden evvel hayvan mikdarını arttırmak lüzumu karşısında kalmıştır.

Heyet, süt işinde mühim bir nokta teşkil eden bu meselenin halli ile meşgul olmaktadır.

Bir sarhoş yakalandı

Reşad isminde biri, dün son derece sarhoş olarak sokaklarda dolaşırken polisler tarafından yakalanmış, mahkemeye verilmiştir.

İyi bir fikir

Surların eski kapılarının etrafı açılacak

İstanbulun Topkapı, Edirnekapi, Yedikule, Mevlânecapi gibi tarihi sur medhallerinin çok bakımsız oldukları görülmüştür. Belediye, bu medhallerden mesela Edirnekapi medhalindeki bir takım salaş, köhne kahve, meyhane gibi dükkânların çok çirkin olduğunu görmüştür.

Şehircilik mütehassısı B. Prost bu sur medhalleriyle önlerini güzel bir meydan halinde tanzim etmek üzere evvelce hazırladığı nâzım plâna göre birer tatbikat plânı hazırlayacaktır. En evvel Topkapı medhalı hazırlanacaktır.

Ayaspaşa - Gümüşsuyu caddesi

Ayaspaşa ile Gümüşsuyu arasındaki caddenin park kısmının çimenle ve çiçekle tezyini işi ikmal edilmiştir. Alınan tertibat ile bugünden itibaren de Lâleli ile Aksaray arasındaki kısmın aynı suretle tanzimine başlanacaktır. Bundan sonra sıra Fatih ile Edirnekapi arasına gelecektir.

İki zehirlenme

Biri balıktan, diğeri de midiyeden zehirlendi

Dün iki zehirlenme hâdisesi olmuş: Kartalda oturan B. Sami bir lokmaya giderek balık yemiş, az sonra zehirlenme âlâmi gösterdiği cihetle polis tarafından Cerrahapaşa hastanesine yatırılmıştır. Lokantacı hakkında icab eden kanunî takibat yapılmaktadır.

İstinyede Denizbank fabrikasında çalışan ameleden Şükrü, tamirde bulunan Adana vapurunun saç kenarlarından topladığı midyeleri yiyerek zehirlenmiş, işe el koyan polis tarafından Beyoğlu hastanesine yatırılmıştır.

Bir tramvay bir yük arabasına çarptı

Şişli'den Tünele gitmekte olan vatman Mehmedin idaresindeki tramvay, Bomonti istasyonunda, Hüseyin isminde birinin idare ettiği yük arabasına çarparak parçalanmış, bu müsademe esnasında Hüseyin de başından tehlikeli surette yaralanmıştır. Polis, yaralı arabacıyı Beyoğlu hastanesine yatırmış, vatman yakalanarak hakkında takibata girişilmiştir.

Bir işçi elini makineye kaptırdı

Eyüpte oturan ve Feshane mensucat fabrikasında çalışan bayan Fukiye, elini makineye kaptırarak yaralanmış, zabıta tarafından tedavi altına alınmıştır.

Bir çocuk duvardan düşerek yaralandı

Balatta oturan Suad isminde on yaşlarında bir çocuk, bir arsadaki duvar üzerine çıkıp oynamakta iken düşmüş ve yaralanmıştır.

Danimarkalı bir profesör musikinin insan ruhu üzerindeki tesirlerine aid bir çok tedkiklerde bulunmuş. Neticede şunu anlamış: Musikinin insanların âsası üzerinde pek büyük ve pek iyi bir tesiri varmış. Güzel bir musiki parçası sinirleri yerine getirmek için birebirmiş...

Sinirleri bozulanlar için musiki tavsiyesi hiç te fena bir şey değil.

Bundan sonra mesela evde kayınlı bir şeye fena halde kızdı, sinirlendi, bayıldı değil mi? Artık :

— Lokman ruhu nerede? Kolonya yetiştiriniz... Bir parça yün yakıp koklatalmı!.. diye çırpınmağa lüzum yok... Bütün bunların yerine hemen gramofonunuzu kurunuz. Beğendiğiniz plâklardan birini de yerleştiriniz. Gramofonda faraza: «Ben esmeri badem ile fısıltı ile beslerim!» şarkısı devam edip dururken bir yandan da kayınlıdığınız âsası yerine gelir.

Gramofon yok mu? Radyonuzu açınız. O da mı yok? O halde eğer çalışmıyorsa hemen kemanınızı kapınca kaynananızın başucuna koşunuz. Artık kemanla taksim mi yaparsınız? Yoksa bir peşrev mi çalarsınız? Orası sizin bileceğiniz bir iş...

Yahut ta - insanlık bu ya - evinize son derece sinirlenmiş, bir çok işlerden canınız sıkılmış olduğu halde geliyorsunuz. Ağzınızı bıçak açmıyor. Zevceniz sizi görünce:

— Bir şeye canım nı kıldı. Âsabım mı bozuk kocacığım... diyor, hemen kulağınızın dibine gramofonu yerleştirip: «Saçlarıma ak düştü...» şarkısını çalmağa başlıyor. Yahut duvardan sarı kılıfı uduyu indirip, bacak bacak üzerine atarak karşınızda «dım! dım! dım!» diye çalmağa başlıyor.

Yalnız bundan sonra gece yarılarna kadar radyo çalan komşularınıza sinirlenmeğe hakkınız olmayacak... Çünkü ne kadar sinirlensiniz, ne kadar âsabınız bozulsa ve komşunuza:

— Yahu... Vakit gece yarısını geçti. Hâlâ radyo çalışıyor. Bu gürültüden âsabım bozuldu kardeşim...

Diyecek olsanız komşunuzun vereceği cevap hazırdr:

— Birader... Mademki âsabım bozuldu, sinirlerini yatıştırmak için sana biraz daha radyo çalayım. Biraz daha musiki dinleteyim!..

Hikmet Feridun Es

Eminönü meydanının plânı

Eminönünün meydanının alacağı müstakbel şekli gösteren maketin klîşesini evvelce dercetmiştik.

B.Prost maket üzerinde tedkiklere başlamıştır. Bu tedkikler daha bir müddet sürecektir. Maketin bazı esaslarının değiştirileceği söyleniyor. Bu tedkiklerden sonra Eminönü meydanının mufassal tatbikat plânı hazırlanacak ve bu plân tasdik edilir edilmez hemen tatbikata başlanacaktır.

Dün bir çok yerlere yağmur yağdı

Dün İstanbulda hava bulutlu geçmiştir. Sıcaklık 15 ile 22 derece arasında değişmiştir. Trakya ve Anadolunun bir çok yerlerine yağmur yağmıştır. Yağmur yağan başlıca vilâyetler Bilecik, İsparta, Kayseri, Sivas, Yozgad, Tokattır.

İspartaya biraz dolu da düşmüştür.

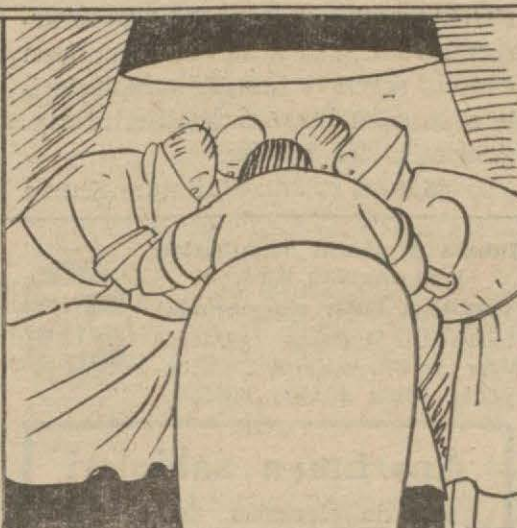
Bay Amcaya göre!..

—Yirminci asırda olmasaydık bu işe mucize diyenler çok olurdu bay Amca!..

... 30 yaşlarında, anadan doğma kör bir adam Haydarpaşa hastanesine gitmiş..

... Yatmış, ameliyat olmuş...

... Ne dersin, adamcağızın gözleri açılmış!... Çok talihli vatandaşmış doğrusu!..

B. A. — Çok!.. Gördükleri arasında büyük harp, mütareke gibi hatıralar yok!..

İktisadî ve malî hafta

Avrupa borsalarında inkişaf - Memleketimizde esham ve tahvilât vaziyeti

Türkiyenin İngiltere ile akdeyletiği son anlaşma, Avrupa ve Amerika matbuatında makalelere mevzu olmakta devam ediyor. Son gelen 25 mayıs tarihli Information gazetesinde «Türkiyenin rolü» başlığı altında mühim bir başmakale okuduk. Bunda, asırlardanberi Boğazların, coğrafi vaziyetine binaen Avrupa devletlerinin matmai nazarı teşkil ettiği ve fakat askerlerinin kahramanlığı sayesinde, Türkiyenin buralarda payidar olduğu ve olacağı tebarüz ettirildikten sonra yirmi senedenberi Atatürkün ve değerli halefi İsmet İnönünün direktifleri altında her sahada ve bilhassa askeri ve iktisadi sahada vukua getirilen ve akıllara hayret verici ıslahat ve terakkiyat neticesinde bugün Türkiyenin Avrupa umumi siyasetinde birinci derecede bir rol oynadığı ve bu anlaşma dolayısıyla sulh cephesinin esaslı surette takviye edildiği kaydedilmiştir.

Bunun müsaid tesirleri görülmekte olduğu gayri inkârdir. Filhalka bir müddettenberi yüksek perdeden tehditler işitilmemektedir. Gerçi bu anlaşma üzerine Almanya ile İtalya arasında askeri bir ittifak akdolumuşsa da, bu ittifak, zaten iki devlet arasında mevcut fiili bir vaziyeti tesbitten ibaret olup, yoksa bundan dolayı kimse hayalâta kapılmamıştır.

Hafta zarfında Fransa hükümeti (İktisadi casusluğa) karşı bir kararname neşreylemiştir. Buna nazaran her şubei idariye, kendi organları tarafından veya kendi kontrol ve otoritesine tabi eşhas ve müesseseler tarafından hazırlanacak etüd ve dosyalar da, meselâ memleketin müdafaasına tealûk edecek eşya münakasalarında eşyanın cins ve miktarının alâkadar olmaları üçüncü şahıslarca malûm olmaması hususunda tedbirler ittihaz edecek ve bundan mesul olacaktır.

Almanya ve İtalyadan sonra, Japonya da, memleket dahilinde hususî eşhas nezdinde bulunan altın külçe, nakid ve zinet eşyası hakkında bazı tedbirler almıştır. Birinci tedbir olmak üzere, önümüzdeki temmuzun birinci günü bu gibi altın nakid ve eşya tahrir edildikten sonra Maliye Vekâleti bittamim ile bunların hükûmete satılmasını (tavsiye) edecektir. (Finacial News gazetesi, bu tavsiyenin bir emre muadil olduğunu söylüyor). İkinci tedbir de, hükûmetle kuyumcular arasında yapılan bir (anlaşma) neticesinde 1 hazirandan itibaren altından mamul eşya alım ve satımına nihayet verilecektir.

Piyasalar: Siyasî sahada bir taraftan endişeli haberlerin fikdani, diğer

taraftan İngiliz - Rus müzakerelerinin gösterdiği müsaid inkişaf, umumiyet itibarıyla piyasaların düzelmesine sebep olmuştur.

Novyorkta faaliyet vardır. Stock Exchange'da (Londra borsası) devlet eshamı yarım puan kadar yükselmiştir. Paris borsası, muvaffakiyetle neticelenen 6 milyarlık istikrazdan sonra Crédit National için de bir istikraz yapılacağı şayialarının tekzib edilmesi üzerine, gerek rantlar ve gerek bilumum esham ve tahvilât fiatleri tereffü etmiştir.

Memleketimizde eshem ve tahvilât vaziyeti

Yüzde yedi buçuk faizli haricî Türk borcu tahvillerinin kuponları 25 mayıstan itibaren kesilmeğe başladığı için, hafta zarfında bu kâğıtlar üzerine, Ankara borsasında faaliyet fazlaca oldu. Kupon bedeli 93 kuruştur. Geçen hafta bu tahvillerin fiati 19,92 idi. Bu hafta 19,15 lirada kaldıklarına göre, 15 kuruş gene tereffü var demektir.

Dahilî istikraz kâğıtlarımızda bir hayli tezayüd vardır:

İkramiyeli Ergani, 19,05 ten 19,15 liraya; Sivas - Erzurum kâğıtlarının birinci tertibi 19,57 lirada ve diğer tertipleri 19,70 lirada kaldılar.

Yüzde beş faizli 1938 senesi hazine bonoları da bir puan tereffü ile 95,50 lirada kapandılar.

Anadolu grubu da faaliyetli geçmiştir. Son fiatler şunlardır:

Hisse senedi 24,70 lira,
Tahviller 37,30 lira,
Mümesiller 39,75 lira.

Merkez Bankası hisse senedlerini yeni bir hamle ile 109,50 lirada buluyoruz. (Geçen haftadanberi iki buçuk lira fazla).

Endüstriyel kâğıtlarda şayanı kayıtlar bir tebeddül yoktur:

Aslan Çimento 8,10 lira; Tramvay 5,35 lira; Umum sigorta 14 lira; İttihad millî 18,50 lira; Terkos 4,50 lira; Bomonti 8,50 lira; İttihad değirmencilik 11 lira; Şark değirmencilik 0,70 lira; İstanbul Yün, Pamuk ve saire 61,50 lira, Telefon 9,30 lira, Şirketi Hayriye 20 lira, (bir lira tezayüd); Ominum 0,83 lira; Şark Ecza deposu 2,65 lira.

Türk altını 1025 kuruştaki sabittir. Gayrimübadi bonolarında 9,50 kuruştaki on para bir tezayüd vardır.

Mısır Kredi fonisyonları da yarımşar lira yükselmiştir:

1903 tertibi 113 lira,
1911 tertibi 107,50 lira ediyor.

Şehzadebaşı (TURAN) Tiyatrosunda
Bu gece
HALK gecesi. Heryer 20, paradi 10, localar 100
SEYLAH ve
ESKİYE RAĞRET
Yeni eser, okuyucu Aysel

Yeni Vekiller vazifelerine başladılar

Adliye Vekili B. Fethi Okyar
Vekâlet makamında

Adliye Vekâletine tayin edilen Bolu mebusu B. Fethi Okyar evvelki sabah Vekâlet binasına gelmiş ve Vekâlet erkânının tebriklerini kabul ederek yeni vazifesine başlamıştır.

Yeni İnhisarlar Vekili B. Raif Karadeniz de evvelki gün Vekâlet işleriyle meşgul olmuştur. Yukarıdaki resim B. Fethi Okyarı makamında gösteriyor.

Amerika Hariciye Nazırı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)
di vesait ve menabii büyük ziyalara uğramıştır.

Hatip, Amerikanın millî iktisadiyatın inkişafı hususunun buna uygun bir haricî siyasetle müterafik olması lüzumuna binaen ekseriya yekdiğerine tâbi ve merbut olan bir çok dahilî ve haricî meselelere karşı koymak mecburiyetinde olduğunu söylemiştir. Bunun aksini düşünmek, esaslı bir hatadır ve bu hata inifradın sebebinin doğurmaktadır. Nazır demiştir ki:

«İnfirad siyasetinin büyük millî meselelerimizin hallini daha ziyade kolaylaştıracağına inanmaktan daha felâketengiz bir vehim olamaz. Fazla olarak infirad siyasetinin memleketi harp muhataralarına karşı himaye edeceğine inanmak da doğru değildir. Hiçbir memleket, göz dikmiş oldukları şeyleri kuvvetle elde etmek için başka memleketlere meydan okumağa ve onlarla boğuşmağa âmade milletler yer yüzünde mevcut oldukça, sadece sulh arzusunda bulunduğunu beyan etmek suretile kendi sulhunu temin edemez ve bu şerait altında sulh, meydan okuyana zelilâne mutavaattan başka bir suretle temin olunamaz.»

Kanserin röntgenle tedavisi hakkında konferans

Nisaiye cemiyetinden:

Almanyanın Erlangen üniversitesi rektörü ve kadın kliniği direktörü profesör Hermann Wintz dört beş gün için İstanbulu ve memleketimizi ziyaret etmek üzere burada bulunmaktadır. Bugün öğleden sonra (29-5-39) Etibbaodası konferans salonunda saat altıda kanserin röntgenle tedavisi ve neticeleri mevzuu projeksiyonlu bir konferans verecektir. Sayın hekimlerimiz bu konferansa teşrifleri rica olunur.

Mevlûdu şerif kıraatı

20/4/939 tarihinde ecilele ölen Galata Kızılây başkanı deniz emekli binbaşlarından İsmail Hakkı Korurun ruhuna ithaf edilmek üzere 30/5/939 salı günü öğleden sonra Kasımpaşada Bahriye caddesinde kâin Cami kebirde mevlûdu şerif kıraat edileceğinden kendini seven ve tanıyan arkadaşlarıyla arzu eden ihvanın teşriflerini saygılarımla rica ederim.

Manevî evlâdı: Mahmure Şenses

Ankara Tiyatrosu Sanatkârları
1 Hazirandan itibaren
(Yedikule Pınar sinemasında)
başlıyor. Muayyen günlerde
diğer yazlık yerlerde... İllüzyonist Emin Atabay birlikte.

Apartman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam»'ın KÜÇÜK İLANLARI'ndan istifade ediniz.

G. Saray mezunları dün neşe içinde pilâv yediler

Dünkü toplantı her senekinden daha neşeli oldu. İhtiyar, genç bütün Galatasaraylılar talebelik günlerini tekrar yaşadılar

İhtiyar bir Galatasaraylıya rozet takılıyor

Galatasaray mezunlarını her sene bir araya topharak, mekteb sıralarında geçmiş günlerin unutulmaz hatıralarını canlandırmağa ve sene de bir kere olsun talebelik günlerinin tekrar, neşe içinde yaşanılmasına vesile olan meşhur «Pilâv» dün Galatasaray lisesinde ihtiyar, genç bütün Galatasaraylıları gene bir masa etrafında topladı. Galatasaraylılar talebe oldukları günlerdeki gibi mektebin meşhur pilâvını kakkahalar, eğlenceler, şakalaşmalar arasında yediler.

Galatasarayın bu neşeli hatıralı günü saat 10,30 dan itibaren başladı. Artık talebe olmaları eski Galatasaraylılar sanki gene talebe imişler ve yoklama ya geç kalıp «namevcud» olmamağa gayret ediyorlarmış gibi muayyen zamanda kapıdan içeri giriyorlardı. İçlerinde saç sakal ağarmış ihtiyarlar, göbeklenmiş iş adamları, tanınmış makamları işgal eden yüksek memurlar da bulunan eski talebe grupları yavaş yavaş bahçede toplandılar.

Herkes birbirini tanıyor, gençler ihtiyarların ellerini öpüyor, daha orta yaşlılar kucaklaşıyor ve harıl harıl eski hatıralar anlatılıyor. Bu esnada Şehir bandosu bahçede muhtelif havalar çalmakta idi.

11,5 da, geçmiş günlerde olduğu gibi trampetenin sesi duyuldu. Eski Galatasaraylılar konferans salonuna çıktılar. Mektebin en ihtiyar mezunu B. Muhtar İsfendiyar kürsüye geleerek bugünün kıymetini ve eski hatıraları canlandıran bir nutuk söyledi ve çok alkışlandı. Ondan sonra B. Ali Sami spor ve Galatasarayın ananevi spor severliği hakkında bir müsahabe yaptı, B. Ercümen Ekrem irticalen söylediği kısa bir hitabede hoş sözlerle eski hatıralarını nakletti.

Galatasaraylılar cemiyeti reisi B. Saimin nutkundan sonra mektebin en genç mezununun yaptığı bir hitabe çok alkışlanmıştır.

Bundan sonra Ebedî Şef Atatürkün cenaze merasiminde alınmış renkli film gösterildi. Bu esnada bando ağır ağır matem marşını çalıyordu. Film bitince Ebedî Şefin aziz hatırasına hürmeten bir dakika sükût edildi.

Geçen sene Galatasaraylıların pilâv gününde alınan film bundan sonra gösterildi ve çok hoş gitti.

Salon aydınlanınca duyulan bir trampet sesi eski talebeleri pilâva çağırıyordu. Neşe içinde yemek salonuna inen Galatasaraylılar tıpkı geçmiş günlerde olduğu gibi neşe içinde pilâvlarını yediler. Şakalar, muziplikler birbirini takib ediyordu. Yemeği müteakib tekrar bahçeye çıktılar.

Buradan hareket edilerek Galatasaraylılar cemiyetinin hazırladığı çok güzel bir çelenk Taksim Cumhuriyet âbidesine götürüldü.

Geçen sene olduğu gibi bu sene de Galatasaray pilâv gününün intibaları ve âbideye çelenk koyma merasimi filme alınmıştır. Bu film önümüzdeki sene yapılacak pilâv gününde gösterilecektir.

Galatasaraylıların dünkü toplantısı her senekinden daha neşeli geçti. Âbideye çelenk konduktan sonra Galatasaray mezunları gelecek sene tekrar toplanmak üzere birbirlerine vedâ ederek ayrıldılar.

Konya mebusu B. Fuad Gökbudak'ın bir mektubu

Muhterem gazetenizin 26/5/939 tarihli nüshasında Maarif bütçesi müzakeresi dolayısıyla Meclisteki sözlerim arasında Maarif Vekili Hasan - Ali Yücel'e «dâhi» sıfatını izafe ettiğim yazılmıştır.

Sözlerim içinde dâhi ve dâhiler kelimeleri varsa da yüksek duygu ve şuurunu hürmet ve sevgi ile takdir ettiğim Hasan - Ali Yücel'den «bize o dâhileri tanıtmaya çalışmıştır» diye bahsetmiştim. Müzakerenin gecikmesi ve gazeteye yetiştirmek acilesile ifadem sütununuza yanlış geçmiş oluyor.

Türk ırkının hamurunda daima mevcut olan dehayı sanat ve ilim cephemizden birisi bir gün temsil edebilirse o dehaya vücud veren kıymetli çalışmaları içinde Hasan - Ali Yücel'in de emek ve alın teri karışmış bulunacağına kaniim.

Görüyorum ki sözleri ihtisar edip nakledebilmek de tafsîl edebilmekten hiç aşağı olmayan bir sanat!

Sancak verme resmi

Sancak verme resminde orgeneral Fahreddin, kumandanlar ve mükiye memurları

Adapazarı (Akşam) — Adapazarı'ndaki alaya büyük merasimle sancak verilmiştir. Merasime orgeneral Fahreddin Altay'ın nutkile başlanmış ve millî mücadelede büyük yararlıklarını görülen alaya kırmızı kur-

delâli istiklâl madalyası takılmıştır. Bundan sonra alay ve iğmiş ve geçid resmi yapılmıştır.

Merasimi müteakip Çark mesiresinde büyük bir ziyafet verilmiştir.

Galatasaray mezunları âbideye çelenk koymağa gidiyorlar

POLİTİKA

Sovyet Rusya'ya yapılan son teklif

Milletler Cemiyeti meclisinin yüz beşinci içtima devresi; bu müesseseye aid hususî işler ve meselelerden ziyade umumî politika noktasından büyük bir ehemmiyet bulmuştur. Çünkü İngiltere ile Sovyetler Birliğinin Avrupa'da bugünkü vaziyeti korumak maksadıyla aralarında yapmak istedikleri anlaşmanın maruz kaldığı büyük müşkülâtın izalesi için nihayet Cenevre meclisindeki İngiliz, Fransız ve Rus murahhasları arasında bir tesviye sureti bulunmuştur.

Daha doğrusu Fransa Hariciye Nazırı Bonnet Cenevreye gelen İngiliz Hariciye Nazırı lord Halifax ile Sovyetlerin Londra sefiri Maiskinin arasını bulmuştur. Şimdiye kadar İngiltere Moskova ile yapmak istediği anlaşmanın Sovyetlerin Lehistan ile Romanya'ya bunlar tarafından arzu gösterilmesi şartıyla yardım eylemesinden ibaret olmasında ısrar ediyordu. Sovyetler Birliği ise kendisi ve İngiltere ve Fransa arasında gerek kendilerinden biri taarruza uğradığı gerek içlerinden biri Lehistan ve Romanya'ya yardım ettiği takdirde diğer iki büyük devletin de derhal ve bilâkayı şart üçüncü ortağa yardım eylemesi esasında ısrar etmişti. Fransa Hariciye Nazırı iki tarafı da tatmin için Milletler Cemiyetinin mevcut misakındaki âza devletlerin teahhüdlerinden ilham alan bir tesviye sureti teklif etmiştir. Cenevrede üç büyük devlet murahhasları tarafından kararlaştırılan ve İngiliz Kabinesi tarafından tasvib edilen ve Moskovada İngiliz sefiri tarafından ve Pariste Fransa Hariciye Nazırı tarafından Sovyet sefirine bildirilen projenin esası şudur:

Avrupada küçük devletlerden her hangisi; istiklâl tevacçüze uğradığı zaman İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliğinden yardım isteyebilecektir. Bu büyük devletlerden biri yardım gösterdiği takdirde diğer ikisi de tekrar müzakere ve münakaşaya hacet kalmaksızın yardımında bulunacaklardır. Son söz şimdi Moskovadadır. AKŞAM

Kanun Bilgileri

İSMİN DEĞİŞMESİ

Kapı açıldı. İçeriye iriyarı bir adam girdi. Selâm verdikten sonra karşıma geçip oturdu, ve araları pek seyrek olan dişlerini gösteren geniş bir tebessümle yüzüme bakmağa başladı:

— Tanımadım de de sana darılayım, dedi, hele suratıma bir iyi bak, beni görmüşlüğü'n var mı?

Gözlerin bakışı hiç değişmez. Birden yirmi - yirmi beş sene evveline ait hatıralarım canlandı. Dadımın kardeşini tanıdım.

— O! Sen misin Satılmış ağal dedim. Maşallah hiç ihtiyarlamamışsın.

— Eh yavuzum çok şükür, dedi, emme şimdi bir dertceğizim var.

— Ne imiş, anlat bakalım, deyinçe, Satılmış ismini beğenmediğini, ismini duyan şehirliilerin kendisiyle alay eder gibi gülümsediğini, sözün kısası ismini değiştirmek niyetinde olduğunu söyledi.

Kanunu medeninin 26 ncı maddesine tevfiikan bir kimse isminin değişmesini isteyebilir. Ancak, ismini değiştirmek isteyen şahıs hâkime sebebini de göstermek mecburiyetindedir. Meselâ Satılmış ağanın vaziyetinde olan bir şahıs, isminin istihza-yı mucib olduğunu serdedebilir. Se-

bebin muhik olup olmadığını takdir etmek, kanunen hâkime bırakılmıştır. Hâkim sebebini muhik olduğuna kanaat getirirse, ismin tebdiline karar verir. İsmi değiştirme nüfus siciline kayıt ve ilân olunur.

Şunu da hatırla tutmak gerektir ki, bir şahsın ismi değişmekle ahvali değişmez. Bu tebeddül, o kimse-nin hüviyeti tüzinde hiçbir tesir icra etmez. Meselâ, borçlarından, mükellefiyetlerinden kurtulamaz. Tebdiline karar verilen küçük isim olmayıp ta soyadı ise, ismi değişen şahsın karı ve çocuklarının soyadları da tabii değişmiş olur.

Bazan bir şahsın ismi değişmekle diğer bir şahıs mutazarrır olur. Meselâ kendi ismiyle iltibas hasıl olur ve bu onun zararını mucib olur. Kanun bu suretle zarara maruz kalmış olan kimseye değişme kararını öğrendikten itibaren bir sene içinde itiraz hakkı vermiştir. Bu şahıs, ismi değişen aleyhine mahkemeye müracaat edebilir. Ancak ismin tebeddülünden dolayı zarara uğradığını isbat etmesi lâzımgelir ki, hâkim alınan yeni ismin o şahıstan kaldırılmasına karar verebilirsin.

Avukat: Emcet Ağış

Nafia Vekili B. Ali Fuad Cebesoyun Kırşehir giderek elektrik fabrikasının açılış resminde bulunduğunu yazmıştı. Yukarıda Vekil Kırşehir mebusları ve vilâyet erkânı ile birlikte görünüyör.

Macaristan ile Yugoslavya arasında mücrimlerin mübadelesine bağlandı

Budapeşte 28 (A.A.) — Budapeşte ve Belgrad hükümetleri arasında siyasi mücrimlerin mübadelesine dair bu ayın başlangıcında imza edilen anlaşma mücibince hudud civarında kaçın Kelebia kasabasında, Macaristan'da mahkûm edilen dört Yugoslav ile Yugoslavyada mahkûm edilen, beş Macar mübadele edilmişlerdir.

Fransız sosyalist partisi kongresi toplandı

Nantes 28 (A.A.) — Sosyalist partisinin kongresi dün öğleden sonra açılmıştır.

Davis kupası maçları

Paris 28 (A.A.) — «Davis Kupası» Wimbledon'da İngiltere, Fransaya 3-2 galip gelmiştir. Brükselde, Belçika, Norveç'e 2-0 galiptir.

Milân'da Yugoslavya, İtalyaya 2-1 galiptir.

Maltada bir haftadanberi büyük manevralar yapılıyor

Habeş harbi zamanına nisbetle Ada son derece tahkim edilmiştir. Bilhassa tayyareye karşı müdafaa tertibatı çok mühimdir

Bir asırdan fazla bir zamandanberi Akdeniz'de İngilterenin başlıca istinadgâhi ve bahri üssü bulunan Maltada bir haftadanberi geceli gündüzlü büyük harp manevraları yapılıyor. Manevralar 20 Mayıs gecesi başlamıştır. Manevralara İngilterenin Akdeniz'deki donanması, ordusu ve hava kuvvetleri iştirak etmektedir. Geceleri bütün ada zifiri karanlık içinde bulundurulmaktadır.

Bu manevralardan maksad, Malta'nın hariçten donanma ve askeri kuvvetlerle yapılacak ciddi bir hücumu mukavemet edip edemeyeceğini anlamaktır.

Hücum kuvvetinin pişartlığına, açık denizden celbolunan ikinci muhrip filotillâsı ile Devonshire alayı, İrlanda tüfekendaz alayı ve yüz ikinci hava filosu tahsis edilmiştir.

Maltanın bütün istihkamları tam kadro ile işgal edilmiştir. Bu vazifeye dördüncü ağır topçu lıvası, İngiliz Royal topçu alayı, Malta topçu alayı, Suffolk ve Westkent alayları ve Malta Kral alayı tahsis edilmiştir. Havadan müdafaa dört filo ile Glorious tayyare gemisi tayyareleri tahsis edilmiştir.

Maltadaki büyük harp manevraları gayet mühimdir. Çünkü bunlardan alınacak katî neticelere göre, İngiltere devleti, Malta adasının Akdeniz donanmasına bahri üs olarak muhafaza edip etmemek hakkında son kararını verecektir.

İngiliz Müdafaa makamları bu adanın muhafazasına ikiye ayırmıştır. Bu ihtilâf ve münakaşa 1935 senesinde başlayan Habeş buhranında belirmiş ve şimdiye kadar devam etmiştir.

Bu buhran esnasında Malta; yani başında, İtalyanın bahri ve havai üsleri bulunmasından dolayı ciddi tehlike karşısında kalmıştı.

İngiliz sevkulceyşçilerinden bir kısmı Malta, Akdenizin tam ortasında İngilizler için bir istasyon ve sığınacak bir mevki olduğundan, her ne pahasına olursa olsun, burasının üssü bahri ve mevkiî müstahkem olarak muhafaza edilmesine şiddetle taraftarlardır.

Diğer bir kısmı ise, Maltanın yüzüstü bırakılarak, İngiliz donanmasının ve hava kuvvetlerinin, ya İskenderiye'de, yahut Cebelütanıkta toplu bulundurulmasını iltizam ve müdafaa etmektedirler.

Habeşistan muharebesinde çıkan bu münakaşa, Çekoslovakyanın Almanya'ya ilhakından, geçen eylülde beliren buhranda dahi canlanmış ve şiddetlenmişti. Maahaza şimdi Maltanın müdafaa tertibatı ve kuvvetinin Habeş buhranı zamanına nazaran daha mükemmel olduğu bir hakikattir.

Malta bugün İngiliz imparatorluğunun Britanya adaları haricindeki birinci derece bir bahri üssüdür. İtalya ya da Sicilya büyük adasından ancak 80 mil mesafededir.

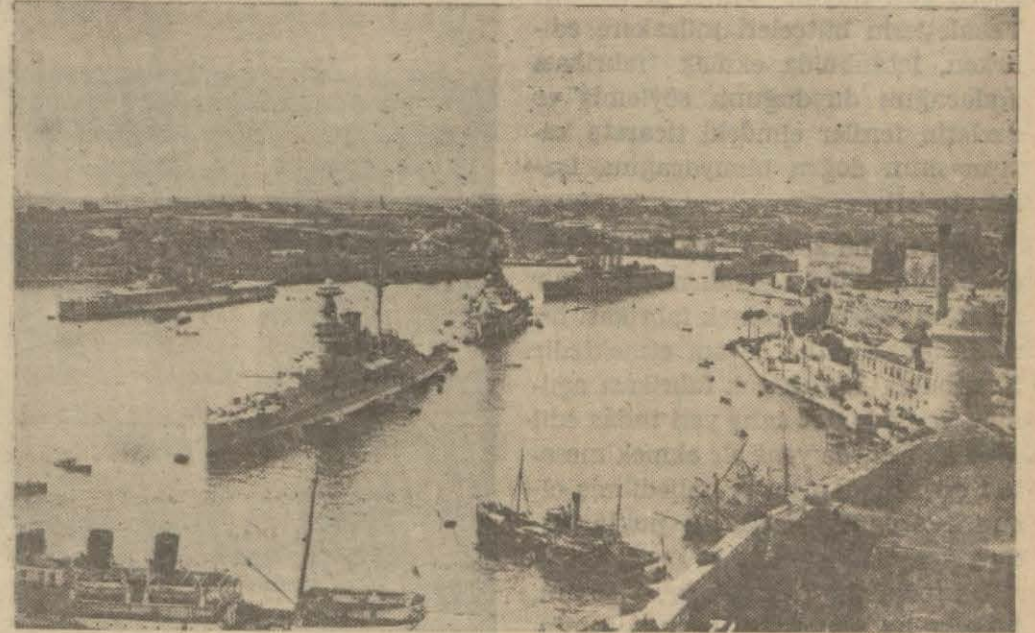
1935 buhranında Maltanın en ziyade hava müdafaa cihetinden zayıf olduğu görülmüştü. O zamandanberi bilhassa hava müdafaa tertibatı takviye edilmiştir.

Eski istihkamlardan birçoğu modern bir hale getirilmiştir. Kabili islah olmyanları metruk bırakılmıştır. Yeniden de bir hayli istihkâm inşa edilmiştir.

Adanın piyade muhafaza kuvveti iki misline çıkarılmıştır. İngiltereden getirilmiş dört piyade taburundan başka yerli milis kitaları ve Malta alayı vardır.

Topçu kadroları çoğaltılmıştır. Hava müdafaa topçu kuvvetine yeni kuvvetler ilâve edilmiştir. İstihkâm kitaları ve diğer fen bölükleri çoğaltılmıştır.

Eski kitaların mevcudları arttırılmıştır. Münhasıran Maltalılardan bir istihkâm müfrezesi teşkil edilmiştir,

Maltanın merkezi olan Lavelet limanından bir görünüş

Malta alayı harp mevcudî haline getirilmiştir.

Adanın bütün sahillerinde mitralyöz yuvaları tesis edilmiştir. İngiltere Harbiye Nezareti, Maltanın tahkimine o kadar ehemmiyet vermektedir ki, gelecek ağustosta adaya geleceği evvelce kararlaştırılmış olan (3.7) pusluk en modern tayyare defi topları şimdiden adaya getirilmiş ve yerlerine konulmuştur. İngiliz donanması adadan uzakta bulunduğu zaman, adanın kendi kara ve hava kuvvetleri ile kabili müdafaa olup olmadığı son manevralardan anlaşılacaktır.

Adanın muhtelif noktasında İngiliz hava kuvvetleri için merkez ve üsler vücutte getirilmiştir. Eski mevcut hava meydanlarına yenileri ilâve edilmiştir. Maltanın zaptı gayri kabil bir hale getirilmesi için daha başka tesisat vücutte getirilmiştir. Fakat bunların mahiyeti şimdilik çok gizli tutuluyor.

Malta, Tunus sahilinden 320 kilo-

metre mesafededir. Bu İngiliz müstemlekesi Malta, Gozo ve Comino namındaki üç büyücek ada ile bir hayli küçük adalardan mürekkeptir. Hepsinin mesahası mecmuu 316 kilometre murabba'dır. En büyüğü olan Maltanın yalnız başına mesahası 246 kilometre murabba'dır. Sathı devri salis kilsî ve kum taşı ile mesturdur. 258 metre irtifaa kadar yükselir. Sahilleri diktir. Nüfusu 232,832 kişidir. Bunların arasında sivil İngiliz unsuru 10 bin kişidir.

Ada, vaktile muhtariyeti haizdi. Fakat yerli Katolik millî partisi adanın İtalyaya iltihak eylemesine çalıştırdı. 1930 senesi 26 eylülünde Kanunuesasisi ilga edilip idaresi doğrudan doğruya İngiliz valisine tevdi edilmiştir. Napolyonun Mısır seferine kadar Malta, şövalyelerinin idaresi altında idi. İngilizler 1800 senesinde burasını zaptederek, Akdeniz donanması için üssülhareke yapmışlardır.

F.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

29 Mayıs 1453 ün yıldönümü münasebetile

Fatih Sultan Mehmed

29 Mayıs İstanbul Türkler tarafından 1453 de fethinin yıldönümü olduğu için evvelki gün fetih hâdisesinin hülâsasını, dün de Bizans tarihinin zübdesini bu sütünca dercetmiştik. Bu fetih gününde de Fatihin kısaca hayatını anlatacağız.

Çelebi Sultan Mehmedin torunu, ikinci Muradın oğludur. Annesinin bir Surph yahud Zülkadır oğulları soyundan Alime adlı bir Türk olduğu hakkında iki rivayet mevcuttur.

İkinci Mehmed 1429 senesinde dünyaya geldi. Daha çocukluğundan itibaren ele avuca sığmaz bir karakterdeydi. Babası onu sağlığında iki defa tahta geçirerek kendisi Manisaya istiharete çekildi. Fatih birinci sefer on dört yaşında hükümdar oldu. Fakat Varna muharebesi vesilesiyle ikinci Murad gene tahta geçti. İkinci defa bir sene sonra, yani ikinci Kosova muharebesinden sonra Padişah oldu. Ve nihayet babasının 1451 de vefatı üzerine Manisadan dolu dizgin Edirneye geldi; katî suretle hükümdarlığa geçti.

Bu sıralarda yirmi bir yaşında delikanlı idi. İsfendiyar oğlunun kızından doğma olan ve henüz meme emen kardeşi Ahmedî - bilâhare kendisi rekabete kalkmasın diye - boğdurdur. Annesinin şikâyeti üzerine, bu siyasi cinayeti yaptırdığı Evrenos oğlu Ali beyi de öldürdü.

Bu tarihî vakiayı o zamanın «hikmeti hükümeti» diye kabul etmek, Fatih hakkında insafsızca bir hüküm vermekten daha makuldür sanırız. Zira o devrin ve müteakib devirlerin bir çok hükümdarlıklarında aynı kaidelerin cari olduğunu tarih gösteriyor. Muhakkak olan birşey varsa Fatih, emsalsiz derecede büyük bir adam olduğunu bütün harekâtile isbat etmiştir.

İkinci Mehmed, Karaman oğlu İbrahim Beyin isyanını bastırdıktan sonra İstanbul feth için hazırlıklara girişti. Boğazkesen kalesini yaptırdı. Edirne'de büyük toplar döktürdükten sonra İstanbul üzerine yürüdü. 53 günde şehrimizi ne suretle fethettiği gazetimizde esasen uzun uzadıya yazılmıştır. Nihayet 1453 senesi 29 Mayıs Salı günü Topkapı ile İğrikapı arasındaki Türk askerleri şehre girdi; İstanbul alındı, tarihin orta çağı nihayet buldu.

Fatih, bu muvaffakiyetinden sonra yirmi gün kadar İstanbulda kalmıştı.

Rumlara bir patrik tayin etti; patrik'e imtiyazlar verdi. Edirneye dönüşünde hiyanet töhmeti altında bulunan sadrazamı Halil paşayı öldürttü. Devlet bir yıl sadrazamsız idare edildi. Sonra - hâlâ İstanbul'da çarşısı duran - Mahmud paşayı bu en yüksek mesnede getirdi.

Fatih, İstanbulu fethitten sonra otuz sene daha hüküm sürdü. Bu müddet zarfında bazı muvaffakiyetlerle, ekserisi zaferlerle biten muharebelere girişti. Bir seferinde Belgrad önünde az daha şehid ediliyordu. Şimalde, Tuna havallisinde Jan Hüniad'la, Garbde Arnavud şefi İskender beye çok uğraştı. 1459 da Yunanistan ve Sırbistan istilâ edildi. 1462 de Trabzon imparatorluğu Osmanlıların eline geçti. Bu suretle Fatih Grek devletlerini imha etmiş oluyordu. İki sene sonra Bosnayı aldı. Karaman hükümetine nihayet verdi. Kırmı teshir edip imtiyazlı bir eyalet haline koydu. İtalyan topraklarında ve Avusturya içinde Türk akıncıları kendilerini gösterdiler.

Fatih, o devrin mühim bir bahri merkezi olan Rodos kalesini de almağa uğraştı, fakat muvaffak olamadı. Otluk belinde Şark hükümdarı Uzun Hasan Fatih'in askerlerine mağlûb oldu.

Fatih, yeni bir harbe hazırlanırken 1481 de Gebzede öldi.

İkinci Mehmed, uzun boylu, kalm kemikli, geniş omuzlu ve göğüs, göğdesi bacaklarından uzun, yüksek ve mukavves kaşlı, beyaz tenli fakat kanlı, siyah kıvrık sakallı, boynu ön tarafa meyilli, gözleri parlak, alını açık, burnu şahin gagası biçimli idi.

Hükümdarlıktan ilk çekilişini müteakib altı sene zarfında bütün zamanını okumağa verdiğini söylerler. Arabca ve farscadan başka Latin, Yunan, İbrani dillerini de öğrendiği rivayet olunur.

Fatih, şilri severdi. «Avnı» müstearile gazeller yazardı. Ali Emiri efendiye nazaran müretteb divanı varmış. On dört gazeli 1904 de, Divanı Avnı adile Berlinde basılmış.

Fatih'in en meşhur mimari eserleri, kendi ismiyle bugün anılan semtte yapıldığı camii ve medrese, Eyüp camii ve Aya-sofya medresesidir. Âlimlere hürmet ederdi. Onların elerini öper, girdikleri zaman ayağa kalkardı.

Fatihteki meşhur türbesinde medfundur.

Istanbulun ekmek meselesi

Günde 295,000 kilo ekmek ve francala istihlâk ediyoruz

Nüfus başına 360 gram ekmek isabet ediyor - İstanbulda ne kadar fırın amelesi var ve bunlar nasıl çalışır, ne kazanırlar?

Eskişehir sayı 1 B. Emin Sazak geçen gün Büyük Millet Meclisinde Vekâletlerin bütçeleri müzakere edilirken, İstanbulda ekmek fabrikası açılacağını duyduğunu söylemiş ve devletin ferdler elindeki ticarete karışmasının doğru olmayacağına işaret etmişti.

Sayılın bu sözü, fırıncılar arasında büyük alaka uyandırmıştır. Bir taraftan Belediye ekmek fabrikası üzerinde tedkiklerine devam etmektedir. İstanbulda kaç ekmek fabrikası açılmalı ve ne kadar satış yeri ihdas edilmeli ki, şehirde yeni bir ekmek meselesi çıkarmadan bu iş halledilmiş olsun... Anlamak istenilen nokta budur.

İlk tedkikler 7 ekmek fabrikasının, İstanbulun ekmek ihtiyacını temin edebileceğini göstermiştir. Fakat bu mesele hemen intaç edilecek gibi değildir.

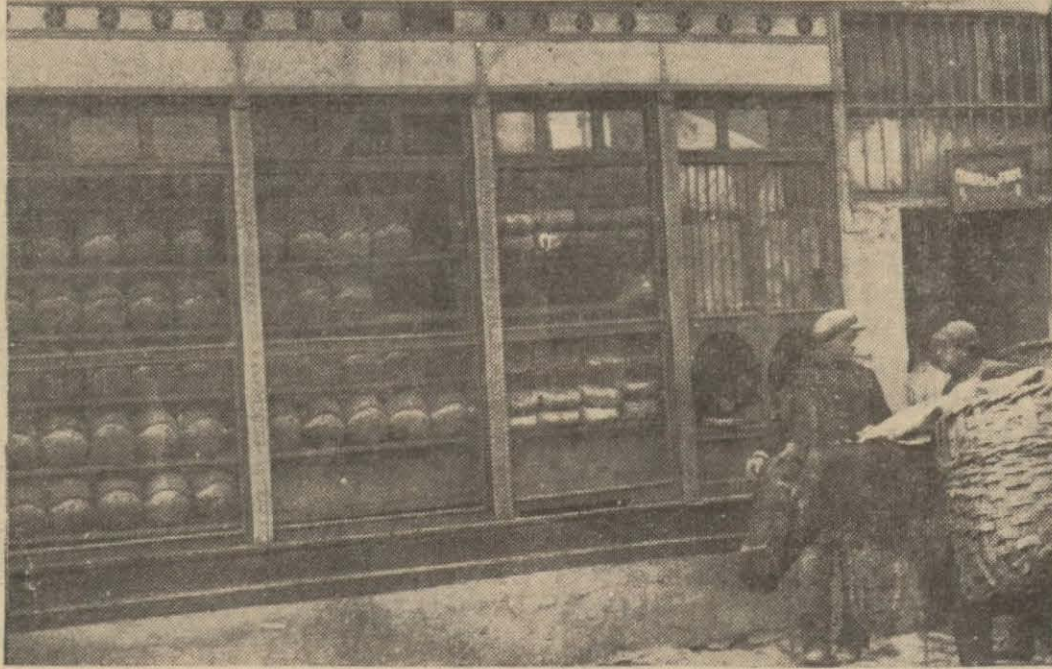
Ne kadar ekmek istihlâk ediyoruz?

İstanbul günde 282,000 aded ekmek ve 13,000 kilo kadar da francala istihlâk etmektedir ki, bunların mecmuu 295,000 kilo ekmek ve francala tutar. İstanbulda daimi olarak 800,000 nüfus bulunduğuna göre, inşan başına günde 360 gram ekmek isabet etmektedir. İstanbul gibi büyük bir şehir için bu sarfiyat çok değildir. Hattâ alâkadarların söylediklerine göre, İstanbul, vilâyetler içerisinde nüfusuna göre, en az ekmek istihlâk edelner arasındadır.

Şehrimizde her gün bu 295,000 ekmek ve francalayla temin eden fırınlar gelince: Bunların adedi 232 dir. Beher fırın vasatı olarak günde 20-30 çuval un işlemektedir. Bir çuvaldan 94 ekmek çıktığına göre, bir fırının 24 saat zarfında çıkardığı ekmek iki bin beş yüz ile üç bin kilo arasındadır.

Ne kadar insan çalışıyor?

Beher fırının 24 saat zarfında çıkardığı ekmek acaba kaç ameliyeden geçiyor? Bu da tedkike şayandır. Fırınları kontrol eden Belediyecilerin söylediklerine göre, B. Lütfi Kırdarın sıkı ve katı emirleri altında vazifesi ne devam eden Belediye, İstanbul fırınlarını o kadar esaslı şekilde süzgeçten geçirmektedir ki, vakitli, vakitsiz mürakabe karşısında fırıncılar her an teftiş edilmeğe hazır birer müessesese haline gelmişlerdir. Bir kere, eski usul hamurkârlık tamamen tarihe karışmış, her işte olduğu gibi, bu

İstanbulun fırınlarından biri

sahada da asrılık kendini göstermiştir. İfadelerine nazaran, bu vaziyetten onlar da memnundurlar.

Hülâsa ekmek icab ederse, un hamur, ve hamur ekmek haline gelinceye kadar az ameliye görmüyor ve bütün bu işlerde bir hayli adam çalışıyor. Tutulan istatistiklerden anlaşıldığına göre, bugün İstanbulun en küçük fırınında beş ve en büyüğünde de on beş işçi çalışmaktadır. Şüphesiz, mesai tarzı nöbet usulüdür. Çünkü fırınlarda mesai 24 saat bilâ fasıla devam etmektedir.

Ne kazanıyorlar?

Bundan bir müddet evvel İstanbul lebelecilerinden bahsederken, ıraklarınustalarına karşı büyük hürmetini tebarüz ettirmiş ve birkaç ayda bir memleketlerine dönmek için nelele katlandıklarını anlatmağa çalışmıştı.

Fırıncı esnafı da öyle... Geliyorlar; iş öğreniyor ve bir miktar para biriktirdikten sonra, kısa zamanda hasretini çektikleri memleketlerine dönüyorlar. Bunların arasında seyyar esnaf, veresiye yüzünden, İstanbulda biraz daha uzun zaman kalmaya mecbur oluyorlar. Diğerleri üç, dört ayda bir değişirler ve bu suretle İstanbulda bu işten geçinenlerin yekûnu bir sene zarfında sekiz bini buluyor.

Fakat İstanbulun 232 fırınında daimi surette vazife görenlerin adedi, seyyar esnaf ta dahil olmak üzere vasatı bir hesaplama 2500 kadardır.

İstanbul fırıncılarının yüzde doksan dokuzu Zafranbolu, Kastamonu

ve kısmen de Rizenin köylerindedir. Zafranbolulular ekseriyeti teşkil ederler.

Fırın amelesinin içinde haftada 10 liraya kadar kazananı vardır. Memleketten henüz gelmiş ameleye verilen ücret te haftada dört liradır. Bunların İstanbulda yaşamaları da pek basittir. Gayet mazbut insanlardır. Gezmezler, lüzumsuz yere para sarfetmez, bilâkis biriktirmeye çalışırlar. Çünkü, memleketlerinde onları para ile dönmüş görmek arzusu ile gecelerini uykusuz geçirerek bekleyen muhtaç aileleri vardır. Her amele en az beş nüfus sahibidir.

Bütün üzüntüleri memleket, baba, ana, evlâd hasretidir. Yegâne tesellileri de, hamur önünde memleket havaları mırıldanmaktır. N. E.

İmar müdürünün Trakya tedkikleri

Edirne 27 — Çorlu ve Tekirdağı şehirlerinin içme suyu tesisatını ve imar plânlarını mahallinde tedkik etmek üzere Dahiliye Vekâleti Belediyeler imar müdürü refakatinde şehircilik mütehassısı olduğu halde Çorlu ve Tekirdağında tedkikatını bitirerek Edirneye gelmiştir. Edirne şehrinin mimari noktai nazardan pek çok kıymetli eserlerini Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dikdikle birlikte birer birer gezmişlerdir. Heyet yarın umumî müfettişle beraber Kırklarelinin su ve şehir haritası tedkikatına gidecek ve dönüşte Edirnenin imar plânının detayları üzerinde çalışacaktır.

Sunî ipek nedir? Her tarafa nasıl yayıldı?

Son seneler zarfında her tarafa sunî ipek sanayiinde büyük inkişaf vardır

Dükkanlardan satın aldığımız eşyanın çoğu sunî ipektir. Kumaşlar, çoraplar, boyun bağları ve saire... Ekser mağaza tezgâhtarları, sunî ipekten yapılan çorapları «halis ipek!» diye müşterilerine kolayca satabilmektedir. Bunları alanlar da, aldanmadıklarına kanidirler. Halbuki giyecek eşyanının çoğu sunî ipektir. Sunî ipek imalı o kadar ilerlemiş ki, pek az kimseler, bunu halis ipekten ayırabilir.

Sunî ipek ne zaman icad edildi? Neden yapıldı? Bu hususta bir fikir vermek için, sunî ipek hakkında elde ettiğimiz malûmatı buraya yazıyoruz:

1664 senesinde Dr. Robert Hooke ilk defa olarak ipek böceğinin yaptığı işi taklid etmek yolunu düşündü. Bunu kendi hatıratında şöyle söylüyor: «Uzun zamanlar, ipek böceğinin nasıl ettiği yapışkan madde kadar iyi ve ondan daha iyi olmasa bile, ona benzer bir cismin sunî bir surette meydana getirilip getirilemeyeceğini düşündüm. Böyle bir cisim elde edildiği takdirde, de, bunu iplik haline getirmek pek kolay olacaktı.»

Dr. Hooke'un bu fikri ancak makineliliğin ve kimyanın büyük bir terakkiye mazhar olduğu zaman tatbikat sahasına girebildi.

Şüphesiz ki, sunî ipek yapma işi bugün, ipek böceğinin faaliyetinin makineleştirilmiş şeklidir. Sunî ipek imalı için fennî olarak bütün nebatlar kullanılabilir. Fakat ağaç hamuru ve pamuk elyafı daha katî netice veriyor ve bundan dolayı sunî ipek imalinde kullanılan bellibaşlı ham maddeler bunlardır.

Sunî ipek imalinde başlıca dört usul vardır. Fakat bunların içinde en çok kullanılanı, ağaç hamurundan imal edilen usulüdür. Dünyada yapılan sunî ipeklerin yüzde doksanında bu usul tatbik edilmektedir.

Sunî ipek imalı harpten sonra dana ziyade artmıştır. Sunî ipek, halis ipeğe nisbetle daha ucuz olduğu için, en ziyade halk tabakaları arasında teammüm etmiştir. Ne de olsa halis ipek pahalıdır ve herkes giyemez. Bu suretle sunî ipek sanayi, umumî giyiniş üzerinde büyük tesir yapmıştır. Sunî ipeğin bu derecede teammüm etmesinden evvel, ipekli eşyayı muayyen bir zümre giyebiliyordu.

İstatistiklere göre, İtalyada dokuma satışları arasında yüzde yirmi beş sunî ipek teşkil etmektedir. Bu mikdar Almanya'da yüzde 28, Japonya'da yüzde 29, İngiltere'de ise yüzde 6 dir. Demek oluyor ki, sunî ipek en az İn-

gilterede sarfedilmektedir. Amerika'daki sarfiyat yüzde 9 derecesindedir.

Son senelerde sunî ipek sanayiinde büyük bir terakki ve inkişaf görülmektedir. Kadın çoraplarında kullanılan sunî ipek iplikleri, halis ipek derecesine kadar yaklaşmıştır. Bilhassa Benberg tipi gibi... Fakat ne de olsa, sunî ipek, halis ipek derecesinde dayanıklı değildir. Kadın çoraplarının dayanıksız olmasının bir sebebi de, ekserisinin sunî ipekten yapılmasıdır. Halis ipekten yapılan çoraplar, diğerlerine nazaran daha dayanıklıdır. Maamafih öyle halis ipek cinsleri vardır. ki, bunlara, sunî ipek rekabet etmektedir.

Bir iki defa yıkandıktan sonra buruşan ve tarazlanan kötü ipek kumaşlar da çoktur. Benberg tipi sunî ipekler, bu nevi hakiki ipeklere mükemmel surette rekabet edebilir. Fakat sunî ipek sanayi ne kadar ilerlese ilerlesin, sunî ipek, Hindistanın kalın ipekli kumaşlarına hiçbir zaman rekabet edemeyecektir. Gene piyasalarda, halis ipeği, diğerine tercih edeceğiz. Çünkü biri ağaç hamurundan, diğeri de böcekler tarafından ve bildiğimiz safhalardan geçmek suretille yapılıyor. Fabrikasının yaptığı, diğerinin bir taklididir.

Bizde sunî ipek

Beş senelik endüstri plânlarında sunî ipeğe de büyük bir yer ayrılmıştır. Sümer Bank tarafından Genellikle bu maksadla bir fabrika kurulmuştur. Fakat sunî ipek işi, her şeyden evvel sellüloz sanayi işidir. Fabrika kurulduğu zaman, dışarıdan sellüloz alacağımızı tahmin ediyorduk. Fakat silâh yarışı yüzünden, tahmin ve hesab ettiğimiz nisbette, dışarıdan sellüloz temin edemedik. Neticede, İzmitte kağıt fabrikasının yanbaşıda bir sellüloz fabrikası kurmaktan başka bir çare kalmamıştır.

Henüz Gemlik fabrikasının sunî ipeklerini piyasada göremiyoruz. Fabrikasının imalat programlarında, sene de 300 bin kilo sunî ipek yapılacağından bahsedilmektedir.

Hüseyin Arni

Bir katır yükü kaçak tütün yakaladı

Taraklı (Akşam) — Adapazarı köylerindin Eskişehir cihetine bir tütün kaçakçısının gittiği haber alınmış ve Taraklı jandarma karakol önbaşı ile neferleri yolunu kesmişlerdir. Kaçakçı, tütün yüklü bir katır bırakarak kaçmıştır. Katır ve tütünler yakalanmış, Geyve inhisar idaresine teslim edilmiştir.

Tefrika No. 10

Ç E T E

Yazan: REFİK HALİD

— Filvaki prenses bütün seçme güzelliklerin en orijinali, en değerlisidir, bahse değer. Fakat kendisini YALTA rıhtımında ilk gördüğüm gün öyle korkunç bir tablonun kahrmanıydı ki... Tam mânasile, mübalâğasız, bir kan, ateş ve ölüm sahnesi!

— Mösyö Verdier! Bu Rus kadınına aid her mesele, şu sırada servisimizi alâkadar ediyor.

Fen şubesi şefi birden dikleşti, ihtiyat zabıtlığındaki meleke ile âdeta vaziyet aldı:

— O başka kolonelm! dedi, bildiğimi söyleyeyim.

Yanyana uzan salonu geçtiler, sol taraftaki ufak odalardan birine girip kapıyı örttüler. Verdier anlatıyordu:

— ... Nihayet kızılar galebe etmişlerdi. Vrangeli orduları Karadeniz sahillerini bırakıyorlar. Benim de vazifem bitmişti, İstanbulda gidecek, işgal taburlarından birine geçecektim. Size YALTA'nın o günkü halini, olduğu gibi, bütün facia ve felâ-

ketile anlatabileceğimi hiç sanmıyorum. Harp şehrin içinde oluyordu. Otelden sahile ininceye kadar, beş yüz metrelik bir yerde, yüz kişinin kurşuna dizildiğini gördüm. Beyaz ordu müfrezeleri, giderayak, ellerine geçen kızıkları veya kızıl sandıklarını hemen bir duvara diziyorlar ve üzerlerine yayılım ateş açıp geçiriyorlardı. İdam edilenler arasında kadınlar da vardı. Casus kadınlar, sarışın ve çok güzel Leh kadınları... Zannetmeniz ki Çekaya karşı beyazların kurdukları Kontrçeka bolşeviklerinden daha merhametli, daha insaflıdır. Ben öyle vakalar gördüm ki... Ne ise, hikâyeme geleyim, Denikin askeri yalnız rıhtım boyunca vaziyete hâkimdi. Özbek, Tekin, Kırkız ve Kazak süvarileri sonuna kadar beyazları muhafaza etmişler, kaçanlara yol açmışlardı. Ben de bu kaçanlar arasındaydım. Fakat yolda ağlaşan, koşuşan, çocuklarını kucaklayan, analarını sırtlayan, yaralı-

ları, ölüleri çiğneyerek bağıra haykırışa kaçan kadın, erkek binlerce halk arasında o kadar gecikmişim ki rıhtıma varabildiğim zaman vapura gidecek olan son motör kalkmak üzere idi.

Açıklarda Sheldrake ve Northesk adında iki İngiliz torpido muhribi şehrin gerisine, kızulların üstüne toplarını çevirmiş, ateş ediyordu. Malborough zırhlısına Romanoflar bindirilmişti. Hangi Romanoflar diyeceksiniz? Maktul Çarın anası imparatoriçe Fedorovna ile amcası Grandük Nikola ve bazı prensesler... İmparatoriçe ile Grandük, bütün beyazlar önceden gemilere bindirilip kurtarılmadıkça Rus topraklarını terk etmeyeceklerini söylemişler, kızullar elinde ölümü tercih mecburiyetinde kalacaklarını İngiliz amiraline bildirmişlerdi. Halâsımızı bu insanı, merd harekete borçlu idik.

Motöre atladım; artık hareket ediyorduk, sahildeki halk bağırıyordu:

— Durunuz! Durunuz! Ninayı alın!

Baktım: Ehali ikiye ayrıldı ve bir süvariye yol verdi: Beyaz, bodur bir Kırkız atına binmiş ufak tefek bir genç... Bu genç yere atladı. Ayağında çizmeler, sırtında Astragan ceket ve başında gene gümüşli Astragandan bir ufak kalpak, belinde ta-

banca kayışı. O bir kadın, daha doğrusu çocuk denecek kadar genç bir kızdı.

Bütün gözler hayretle, takdirle ona bakıyor. Bozkırlar Jandarkını gösteren bir tablo karşısında idik. O atına bakıyordu, atını seyrediyordu. Motörden haykırıyorduk:

— Çabuk! Çabuk olunuz!

Bir defa bize döndü, görmiyerek, işitmiyerek, dalgın, kaybolmuş bir bakış...

Gene Rusça, İngilizce, Fransızca, hepimiz, her lisandan:

— Çabuk geliniz! Bekliyoruz!

Diye bağınıyordu.

Atın ağzından parça parça köpükler dökülüyor, derisinde ter ve kir tabakasının taşıdığı görülmüyordu. Amma, ne kadar upuslu, muti, memnun duruyordu... Kız ata bir daha baktı; alnını ağır ağır okşadı, başını muhabbetle kendisine, göğsüne çekti ve burnunun üzerinden uzun uzun öptü. Sonra sağ eli hayvanın şakağına doğru uzandı. Yakından gelen mitralyöz sesleri ve halkın, motörün gürültüsü içinde silâhın patladığını duymadım. Yalnız atın sarsıldığını, bacaklarının büküldüğünü, yere çöktüğünü ve boylu-

boyuna hanımının ayakları önüne serildiğini gördüm.

Yiğit Amazonun arkasında duran bir Tatar kendisini kucakladı, motöre attı.

Şimdi onun eşya denkları üzerine yığılmış, yüzünü kapayarak katıla katıla ağladığını seyrediyorduk.

İşte Nina Daniloviç bu genç kızdı.

Kolonel hafifçe sararmıştı; bir ciğara yaktı. Öteki devam etti:

— Bizi Yaltadan İstanbula götüren vapurda beyaz Ruslardan işittigime göre prenses Daniloviç Odesa ve Növrosiska'da iki sene, fasılasız bir kahramanlıkla kızullar ve ihtilâl aleyhine çalışmış... İcraatı hesapsız: Beyazlara silâh temini için acenteler kurmuş, asker yazdırmış, düşmanın arsına karışmış, casusluk yapmış ve yaptırmış. Atına atlamış, sokak ve sahra muharebelerine girişmiş. Hattâ bir defa da yakayı ele vermiş, kurşuna dizilmiş.

Kolonel güldü:

— Demek ki tekrar canlanmış... Bir mucize, bir peygamber, bir ilâh!

— Kimbilir, belki de onlardan biri, yahut daha müthiş! Artık müsaade ediniz, gidip kendisine hürmetlerimi takdim edeceğim.

(Arkası var)

En şık erkekler

Menjou ve Povel'e yeni bir rakip çıktı : Valentin Parera

Adolphe Menjou'nun evinde bir oda ayakkabı doludur. Elbiseler için üç, çamaşırlar için de bir salon ayrılmıştır

Kadınlar tuvaletlerine, elbiselerine çok dikkat ederler. Şık giyinme, güzel görünmek için birçok işkencelere katlanırlar. Genç, ihtiyar, zengin, fakir her kadın diktireceği elbise için günlerce uğraşır. Kumaşını beğenmek, biçimini kararlaştırmak, provalar çok uzun sürer. Birçok erkekler, kadınların bu itinasıyla eğlenirler, şıklık için sarfedilen emeklere acırlar: «Biz, erkekler çok şükür kendimizi bu işkencelere sokmayız. Elbise yaptıracağımız zaman, her hangi bir kumaş mağazasına girer, beş on dakika içinde bir kumaş beğenir, bunu terziye götürürüz. Biçimler malûdur. Terzi, ölçüyü alınca, derahl işine başlar. Bir, yahut iki provadan sonra elbise hazırdir.» derler.

Filhakika erkeklerin büyük bir kısmı için iş böyledir. Fakat erkekler arasında da tuvalete, şıklığa kadınlar kadar, hattâ onlardan fazla ehemmiyet verenler vardır. Bunların çoğu sinema artistidir. Maamafih Maliyeciler, edibler, hattâ politika adamları arasında bile tuvalet meraklıları pek çoktur.

Bir Fransız mecmuasının verdiği malûmata göre, kadınlar arasında nasıl şıklıkları ile şöhret kazanmış olan-

Valentin Parera ve karısı Grace Moore

lar varsa, erkekler arasında da şık diye tanınmış olanlar mevcuttur. Bunlar giyinüşlerine son derece itina ederler. Haftada bir yeni elbise ismarlarlar. Bir gömlek, yahut bir kravat beğenmek için saatlerce uğraşırlar. Evlerinde hiç giylmemiş birçok ayakkabı bulunduğu halde, çeşid çeşid, renk renk ayakkabı ismarlarlar.

Şıklık şampiyonu erkekler arasında, tıpkı kadınlar arasında olduğu gibi, şiddetli bir rekabet vardır. Şıklık meraklıları, rakiplerini gölgede bırakmak için durmadan çalışırlar. En büyük rekabet Hollivutta Adolphe Menjou ile William Povel arasındadır.

Erkekler arasında şıklıkları ile şöhret kazanmış olanların başlıcaları şunlardır: Sinema yıldızlarından Menjou, William Povel, Francis Lederer, Nevyorkun eski valisi Jimmy Walker, Cümhurreisi Roosevelt'in oğlu F. Roosevelt, sinema yıldızı Grace Moore'un kocası Valentin Parera, tenis şampiyonu Fred Perry.

Adolphe Menjou, ötedenberi Amerika'da en iyi giyinen erkek diye şöhret kazanmış. Son zamanlarda William Povel kendisine rakip çıkmıştır. Bu iki artistin evleri âdeta birer ticarethane kadar zengindir. Menjou'nun evinde bir oda tavana kadar raflarla doludur. Rafların üzerinde artistin

B. Eden

ayakkabıları durur. Elbiseleri üç büyük odada dolaplar içindedir. Gömlek, kravat ve çamaşırları için de ayrıca bir oda tahsis edilmiştir. Menjou'nun hususî bir tarzı vardır. Bu terzi yalnız artiste elbise diker. Bir elbise bitince ötekine başlar.

William Povel, Menjou'ya kuvvetli bir rakip olarak ortaya çıkmıştır. Povel daha genç olduğu için partiyi kazanacaktı. Fakat bu sırada Jean Harlov'un vefatı ve Povel'in büyük bir yeise kapılarak her şeyi bir tarafa bırakması, Menjou'nun mevkiini muhafaza etmesini temin eylemiştir.

William Povel son zamanlarda yeniden tuvaletine itina etmeğe başlamıştır. Fakat şimdi karşısına Menjou'dan daha kuvvetli bir rakip çıkmıştır. Bu rakip Grace Moore'un kocası Valantine Parera'dır. Parera ge-

William Povel

rek Povel'den, gerek Menjou'dan daha genç ve daha yakışıklıdır. Giyinüşinde diğer ikisinden fazla bir zarafet vardır. Parera'nın elbiseleri üzerinde, diğer iki artistin elbiselerinden daha biçimli duruyor. Bunun için Hollivutta erkekler arasında Parera'nın şıklık şampiyonu olması muhtemeldir.

Gene sinema artistlerinden Francis Lederer de şıklığı ile meşhurdur. Hakikaten bu artist te çok iyi giyiniyor. Fakat henüz Menjou ve Povel derecesinde değildir. Bilhassa Parera ortaya çıktıktan sonra biraz gölgede kalmıştır.

Eski Nevyork valisi Jimmy Walker de giyinüşe çok meraklıdır. Vaktinin büyük bir kısmını bu işe hasreder. Amerika Cümhurreisinin oğluna gince, bu zat, ne fazla elbise diktirir, ne de bununla fazla meşgul olur. Sadece iyi giyinir, kıyafetini kendisine yakıştırır.

Tenis şampiyonu Fred Perry'ye gince, bunun tenis kıyafetleri pek meşhurdur. Hiç kimse tenis kortuna onun kadar zarif bir şekilde çıkamaz. Perry şehirde de çok iyi giyinmektedir.

Amerikadan başka Avrupada da iyi giyinmesile şöhret kazanmış birçok kimseler vardır. Fakat bunlar şıklık

Adolphe Menjou ve karısı Catherin Carver

şampiyonu olmak için çalışmazlar, sadece iyi giyinirler. Avrupada iyi giyinenlerin başında dük Vindsor gelir. Dük de Vindsor sade, fakat çok iyi giyinir. Keza dük de Westminster de İngilterede iyi giyinmesile meşhurdur.

İngilterede iyi giyinenler arasında eski Hariciye Nazırı B. Eden de vardır. B. Eden, elbiseleriyle o kadar fazla meşgul olmaz; fakat giydiği elbiseler üzerinde iyi ve biçimli durur.

Fransada şık diye tanınmış olanların başında André de Fouquieris gelir. Bundan başka tiyatro artisti Victor Boucher, sinema artisti Jacques Co-telain şıklıkları ile meşhurdurlar.

Yerli mallar sergisi hazırlıkları

On birinci Yerli mallar sergisi hazırlıkları çok ilerlemiştir. Vali ve Belediye reisi B. Lûtfi Kırdarın riyasetinde teşekkül eden sergi komitesi tezyin işleri hazırlıklarına şimdiden başlanmasını muvafık görmüş ve tanınmış dekoratörlerden mürekkep bir heyet seçmiştir.

Bu sene sergide bir çok yenilikler yapılacağı cihetle Galatasaray lisesi binasının sergi komitesine her yıldan erken teslim edilmesi lüzumu hasıl olmuş ve bu hususta mektebe müracaatta bulunulmuştur.

İzmir mektupları

İzmirde sergi hazırlıklarına büyük hız verildi

Kültürparkta anfi şeklinde bir açık hava tiyatrosu yapılıyor

Kültürparkta çocuk bahçesinde eğlenen yavrular

İzmir (Akşam) — Bu sene İzmir fuarının açılma merasimi, Kültürparkın Basmahane istasyonu semtindeki 9 Eylül kapısı önünde yapılacaktır. Onun için 9 Eylül kapısı, 15,000 lira sarf ile muhteşem bir eser olarak inşa edilmektedir. Bu kapının önüne tesadüf eden parkın bir kısmı, geniş bir meydan haline getirilecek ve parke döşenecektir. Ayrıca iç kısmında da yeni bir meydan ve Kültürparkın muhtelif istikametlerine uzanan beton yollar inşa edilecektir. 9 Eylül kapısının iç kısmı, Kültürparkın müzeler sitesidir. Burada sağlık, ziraat ve inkişap müzeleri inşa edilmiştir. Maarif Vekâleti de burada yeni ve büyük bir müze inşa ettirecektir. Âsarı âtika müzesi...

Şimdi Kemer caddesinde bulunan ve küçük bir binada sıkışmış, üst-üste denecek vaziyette yerleştirilmiş eski eserler, bu yeni müzede esaslı bir tasfiyeyi tabi tutulacaktır.

9 Eylül kapısının yakınında da Kültürpark ve fuarın eğlence pavyonları, lünapark ve emsali, döner dolap bulunacaktır. Bu semt, eğlence sahasıdır. 9 Eylül kapısı üç kat olacaktır. İlk kat o şekilde yapılacaktır ki, buradan otobüs ve otomobil gibi nakil vasıtaları - Kültürparkı baştanbaşa keserek - dolaşacaktır. İkinci kat, güzel bir gazino olacaktır. Üçüncü kat ta teras olacaktır. Buradaki gazino, bir taraftan Basmahane önündeki güzel park ve meydana, diğer taraftan paraşüt kulesiyle Kültürparka hâkim bir mevki dedir.

Bir taraftan hâl ve mütemmiatı, diğer taraftan Şehir garajı, önündeki otel, gazino ve lokantaları inşa edince 9 Eylül kapısı civarındaki geniş, boş saha, bir anda dolmuş, yillardanberi imar yüzü görmeyen bu yerler, kısa bir zamanda büyük ve güzel eserlerle süslenmiş olacaktır.

Şimdiye kadar fuarın açılma merasimi, Kültürparkın Lozan kapısı önünde yapılmakta idi. Bunun, Lozan kapısı civarındaki sahada büyük apartmanların inşasına ve bu

semtin imarına büyük faydası olmuştur. Şimdiden sonra 9 Eylül meydanında yapılacak açılma töreni sayesinde de henüz imar edilmemiş geniş bir saha, kısa bir zamanda mamure halini alacaktır. Bir çok zenginler, şimdiden buradaki arsaları satın almış, inşaat için hazırlanmışlardır.

Belediye reisliği, İzmirin eski belediye reislerinden B. Aziz Akyürek namına burada büyük bir bulvar açtırmıştır. Gerek bunun, gerek müteaddid diğer yolların parke, asfalt döşenmelerine derhal başlanacak, fuar mevsimine kadar bu yollar tamamlanacak, Kültürparkta rüzgârı havalarda görülen toz bulutları artık görülmeyecektir.

Kültürpark, evvelce 360,000 metre murabbalık bir saha dahilinde idi. Bu yıl etraftaki arsaların ilâvesiyle şimdi 43,000 metre murabbalık bir saha halini almıştır. Bu geniş arsaların ağaçlandırılması, icap eden yerlerinde su ve saire tesisatı vücade getirilmesi için yüzlerce amele hummalı bir faaliyet sarfetmektedir. Belediye reisi doktor B. Behçet Uz, her gün Kültürparktaki inşaatı tef-tiş etmektedir.

Büyük sergi sarayı inşaatı ilerlemiştir. Müteahhid B. Necmeddin Emre, sergi sarayını zamanında yetiştirmek için bir çok makineler getirtmiştir. İnşaat için ameleler gece de çalıştırılmaktadır. Bir taraftan da anfi şeklinde açık hava tiyatrosu inşa edilmektedir. Hayvanat bahçesine kütmes tavşanları getirilmiştir. Bunlara mahsus küçük, ahşap evler, apartmanlar vücade getirilmiştir. Tavşanların bu apartman medrivenlerini tırmanışları cazip ve eğlenceci manzaralar teşkil ediyor. Hayvanat bahçesinde geyik ve karaca da vardır. Şimdi bir de ceylân getirtilmiştir. Kurtlar yavrulamıştır. Maymunlar, mevsim münasebetiyle güneş karşısında serilip yatmakta, koklaşmakta, aşk mevsimi yaşamaktadır. Bir taraftan da nebatat bahçesinin tanzimine başlanmıştır.

Mardin (Akşam) — Şehrimiz ortaokulunda açılmış olan gaz kursuna iştirak eyliyen talebe büyük muvaffakiyet göstermiştir. Yukarıki klişe kursları takip eden talebeyi direktör bay Ziya Kılıçözli ile bir arada gösteriyor.

AKŞAM SPOR

Milli küme karşılaşmaları

Galatasaray, Beşiktaş 3-1 galib geldi

Müsabaka çok güzel ve heyecanlı oldu sarıkırmızılılar hâkim bir oyun çıkardılar

Milli kümenin en mühim karşılaşmalarından biri olan Beşiktaş - Galatasaray maçı dün Taksim stadında sekiz bini aşan bir seyirci kalabalığı karşısında oynandı. Hasılat (2500) lira. Takımlar sahaya çıktıktan ve taraftarlarının alkışları arasında mütead merasimi yaptıktan sonra şu kadrolarla karşı karşıya dizildiler.

TAKIMLAR VE HAKEM

Galatasaray: Osman - Yusuf, Adnan - Musa, Rıza, Celâl - Sarafim, Boduri, Cemil, Salâhaddin, Bedii.

Beşiktaş: Mehmed Ali - Hüsnü, Taci - Hüseyin, Feyzi, İbrahim - Şeref, Hakkı, Sabri, Bedii, Hayati.

Hakem: Nuri Bosut.

İki takım bugünkü kadrolarında birer oyuncusundan mahrumdu. Galatasaray Faruktan, Beşiktaş da Eşreften.

OYUN BAŞLIYOR!

Hakemin işaretile beraber Galatasaraylılar oyuna başladılar. Bu ilk sarı kırmızı hücumuna Beşiktaş merkezden mukabele etti ve Sabrinin şütünü Osman kurtardı.

Galatasarayın Salâhaddin ile ve onu takiben Bedii tarafından yaptığı iki hücumu Beşiktaş müdafaası güçlülükte geri çevirdi. 7 nci dakikada Beşiktaşın sağdan kazandığı bir köşe vuruşu boşa gitti. 12 nci dakikaya kadar iki taraf da müsavi hücumlarla birbirini zorluyordu.

Bu karşılıklı hücumlardan sonra Galatasarayın for hattının daha düzgün oynadığı görülmüyordu. Bu düzgün inişler aynı zamanda da müessir oluyordu.

GALATASARAYIN BİRİNCİ GOLÜ

15 inci dakikada Bedii sağdan sürüklediği topu güzel bir orta ile sol tarafa geçirdi. Bodurinin hesaplı bir kafa vuruşu Galatasaraya ilk golü kazandırdı.

Bu golden sonra oyun yavaş bir tempo ile devamla başladı. 20 nci dakikadan itibaren Galatasaray sol taraf ile inişler yapmaya çalışırken Beşiktaş da merkezden buna mukabele ediyordu. 30 uncu dakikada Beşiktaşlı Hüsnü Cemille yaptığı bir çarpışmada sakatlanarak sahadan çıktı. On kişi ile oynamaya mecbur kalan Beşiktaş kalesine Galatasaray forleri tekrar atıldılar ve sağdan soldan hücum etmeye başladılar.

Hüsnü 34 üncü dakikada tekrar oyuna girdi ise de topalladığı için bütün oyun müddetince takımına müfid olamadı. Tekrar oyuna dahil olan Hüsnünün geride aksadığını gören Beşiktaşlılar takımlarında şu tadilatı yaptılar. Hüsnü solağa, Sabri solhafa ve İbrahim de solağa, geçtiler. Beşiktaşın bu yeni takımı canlanmaya başladı ve 38 inci dakikada Şerefın attığı kuvvetli bir şütlü kaleci Osman büyük bir şansla ayağıyla karşılayarak takımını bir gol yemekten kurtardı.

Galatasaray muhacimlerinden Boduri, Hüsnü ve İbrahim ile çekişirken

Bunu takib eden yeni bir Beşiktaş hücumunda Hakkının bir şütünü yine Osman kurtardı.

Dakikalar ilerlerken Beşiktaşın soldan yaptığı bir inişte Hakkının kuvvetli bir şütünü Galatasaray kalecisi Osman havada yaylanarak güzel bir çeviklikle kornere çıkardı. Beşiktaşın sağdan attığı korneri bu sefer yeni bir kornere takib etti. Şerefın soldan çektiği topu Galatasaraylılar yine kornere çıkararak önlediler ve birbiri ardına olan bu kornelerin üçüncüsü atılmadan devre de 1 - 0 Galatasarayın lehine bitti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Beşiktaşlılar başladılar ve Galatasarayın kaleci önünde dolaşan top Şerefın bir hatasıyla geri döndü. Bu favul atışından istifade eden Galatasaraylılar yeniden hücumlarını sıklaştırdılar.

GALATASARAYIN İKİNCİ GOLÜ

2 nci dakikada Galatasarayın yeni bir hücumunda Bediinin ortadığı topu Cemil geride kalan Salâhaddine geçirdi. Salâhaddin çok sıkı bir şütlü Galatasaraya ikinci golünü de kazandırdı.

Bu golle beraber devrenin yirminci dakikasına kadar Galatasaraylılar mütemadiyen hücumlarına devam ettiler ve maç da bu dakikadan itibaren süratlendi.

GALATASARAYIN ÜÇÜNCÜ GOLÜ

14 üncü dakikada Bediinin sürdüğü top Cemile geçti. Cemilin Boduriye verdiği topu Boduri tekrar yer değiştiren Cemile geçirdi. Cemilin fevkalade bir şütlü Beşiktaş üçüncü gole mal oldu.

Bu üçüncü golle beraber oyun da Galatasarayın hâkimiyeti altına girmiş bulunuyordu.

19 uncu dakikada Galatasarayın

tevali eden hücumlarından birinde Beşiktaşlı İbrahimın bir ters vuruşunu Beşiktaş kalesinin direği kurtardı. Galatasarayın bu hücumlarına mukabil Beşiktaşlılar münerid bir kaç hücumda bulundular.

BEŞİKTAŞIN YEGÂNE GOLÜ

27 nci dakikada Beşiktaşın serî bir hücumunda Hakkının tam yerinde verdiği bir pası Şeref şütle Galatasaray kalesine sokarak Beşiktaşın yegâne golünü çıkardı. Bu golden sonra Galatasaraylılar Bediiyi de geri alarak üç bekle bir müdafa sistemi tatbika başladılar. Bu geri çekilme Beşiktaşın hücumlarını sıklaştırmak için bir fırsat oldu. Fakat Beşiktaşın çok kısa süren bu hücum tazyikinden kendini sıyrarak Galatasaraylılar tekrar açılmağa ve Beşiktaş müdafaasını tazyik ederken oyun da 3 - 1 Galatasarayın galebesile bitti.

NASIL OYNADILAR?

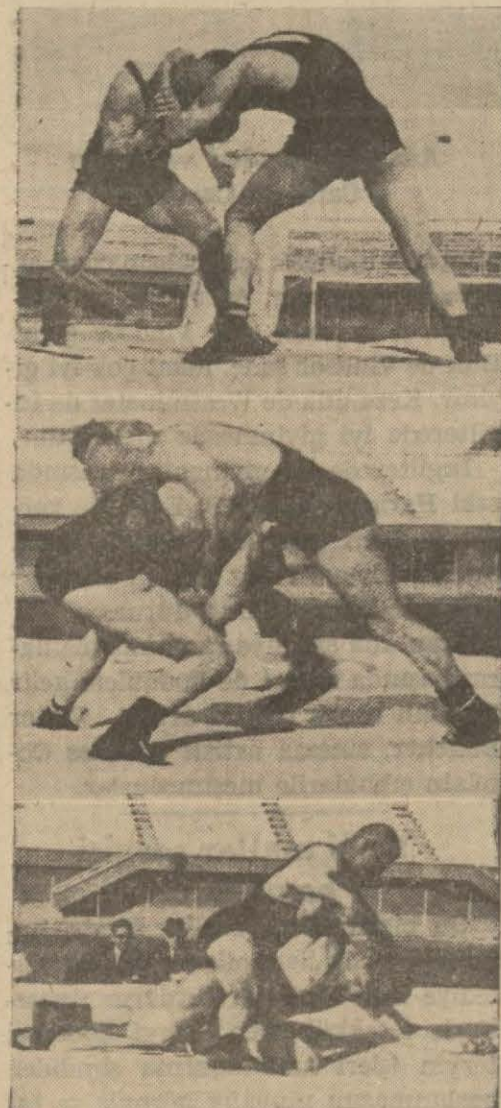
Galatasaray dün çok güzel ve tabiyeli bir oyun çıkardı. Kaleci Osman evvelki oyunlarını örten güzel bir maç yaptı. Müdafaada Adnan ve Yusuf, haf hattında Celâl fevkalade idiler. Hücum hattında Bedii günden güne düzelen bir maç yaptı. Salâhaddin bilgili oyunu takdire layıktır.

Diğer forlardan Boduri ve Cemil de vazifelerini bihakkın ifa ettiler.

Beşiktaş dün müessir ve deplasmanlı bir oyun oynuyamadı. Bilhassa Hüsnünün sakatlanmasından sonra hatlar arasında bir ahenk kalmamıştı. Kaleci Mehmet Ali vazifesini yapmağa çalıştı. Müdafilerden Taci iyi gününde değildi. Haf hattı lüsumsuz bir asabiyet gösterdi. Bu hatta en düzgün oynayan Feyzi idi. Hücum hattında Şeref ile Hakkı çok gayret göstermiş olmalarına rağmen diğer arkadaşları çok ağır hareket ettiklerinden netice alamadılar. Hakem bu mühim müsabakayı iyi idare etti.

Şazi TEZCAN

Türkiye güreş şampiyonası başladı

Türkiye güreş şampiyonası müsabakalarına dün Ankarada başlanmıştır. Yurdun her tarafından seçilip gelen güreşçiler müsabakalara devam etmektedirler. Yukarıdaki resim dünkü maçlardan üç enstantaneyi gösteriyor.

Pera - Şişliyi 3 - 1 mağlub etti

Çocuk Esirgeme kurumu menfaatine yapılan bu maç çok güzel oldu. Pera hâkim oynadı

Şişliyi mağlûb ederek Çocuk Esirgeme Kurumu kupasını kazanan Pera takımı

Gayrifedere klüplerin en kuvvetlilerinden olan Pera ile Şişli dün sabah Taksim stadında çocuk esirgeme kurumu menfaatine bir müsabaka yaptılar.

Stadı baştan başa dolduran binlerce seyirci önünde ve büyük bir tezahürat altında oynanan bu müsabaka Peranın hâkim ve teknik bir oyunundan sonra 3 - 1 galebesile nihayetlendi. Maçta 1700 lira hasılat oldu.

Saat onda sahaya çıkarak halkı selamlayan takımlar şu şekilde dizildiler:

ŞİŞLİ: Armenak - Vlastardi, Alber Arşevil, Nubar, Jirayr - Hıraç, Şavaş, Soldur, Rebi, Dıran.

PERA: Cafatino - Hristo, Civelek - Çiçevic, Etyen, Çoços - Artür, Culaflı, Mesinezi, Bambino, Todori.

Hakem: Adnan Akın.

Oyun karşılıklı hücumlarla başladı. Peralılar yerden kısa paslarla düzgün bir oyun tutturarak daha ilk anlarda üstünlüğü temin ettiler. Şişli takımı uzun vuruşlu fakat şursuz bir oyun oynuyordu.

Peranın hâkimiyeti 17 nci dakikada semeresini verdi. Sağdan yapılan bir akında ortalanın topu Bambino kale önünde yakaladı ve güzel bir kafa vuruşu ile maçı ilk golünü Pera lehine kaydetti. Bu sayı Şişli oyuncularını harekete getirdi. Sağdan bir iki iniş yaptılarsa da Pera müdafilerini bir türlü aşmağa muvaffak olamadılar.

35 inci dakikada yine sağdan seri bir hücum yapan Peralılar Şişli kalesini sardılar. Müdafiler kısa vuruşlar yaptıkları için topu bir türlü uzaklaştıramıyorlardı.

Bu sırada ceza sahası haricinde topu yakalayan Pera muavini Çiçevic pas verip gibi yaparak 30 metreden kaleye sıkı bir şüt çekti ve Şişli kalecisi bu topa ancak seyirci kaldı. Bu sayıdan sonra Şişli takımında tadilat yapıldı ve muhasım oyuncularından bazıları yerlerini değiştirdiler ve birinci devre 2 - 0 Pera lehine nihayetlendi.

İKİNCİ DEVRE

Peralılar ikinci devreye biraz durgun başladılar. Şişli takımı mağlubiyetten kurtulmak için birincidevreye nazaran daha düzgün oynuyordu. Yavaş yavaş oyun üstünde hâkim vaziyete geçen Şişli, Pera kalesini tazyika başladı. Ve ilk sayılarını 15 inci dakikada Pera kalecisinin hatasından istifade ederek yaptılar. Soldurun çektiği sıkı şüt Pera kalecisinin göğsüne çarparak geri geldi. Şavaş yetişerek takımının yegâne golünü çıkardı. Bu sayı Peralıları harekete getirdi. Vaziyetin tehlikeye girdiğini hisseden Sarı siyahlılar kombine bir oyun tutturdular ve üstünlüğü tekrar aldılar.

19 uncu dakikada Pera solağıının güzel bir ortasını kale yakınında yakalayan Mesinezi sıkı bir şütle takımının üçüncü golünü yaptı ve müsabaka bu sayıdan sonra sert bir şekil aldı. Şişli daha cüsseli oyuncularından teşekkür ettiği için ağır basıyor-

du. Oyunun son dakikaları Şişlinin falkiyyeti altında geçti isede sayı yapılamadı ve müsabaka 3 - 1 Peranın galebesile nihayetlendi.

Müsabakadan sonra Çocuk Esirgeme kurumu tarafından maçın galibi Peraya merasimle kupa verildi.

İstanbul atletizm bayramı

Ou senedenberi muntazamen tekrar edilen İstanbul atletizm bayramının onuncu sene müsabakaları dün Bebekte Amerikan Koleji sahasında büyük bir sporcu kalabalığı önünde yapıldı. Alınan dereceleri yazıyoruz:

100 METRE: 1 İrfan 11.2, 2 Nazmi, 3 Cihad.

800 METRE: 1 İbrahim 2.04.9, 2 Cemal, 3 Vilâdimir.

1500 METRE: 1 Rıza Maksud 4.24.6, 2 İbrahim, 3 Koço.

3000 METRE: 1 Rıza Maksud 9.16 (yeni rekor), 2 Hüseyin, 3 Sulhi.

110 METRE MÂNİALİ: 1 Yavru 17.4, 2 Hrisopulos, 3 Vassı.

400 METRE: 1 Gören 52.2, 2 Anna, 3 Cemal.

200 METRE: 1 İrfan 23.6, 2 Muzaffer, 3 Şevket.

CİRİD: 1 Şerif 50.15, 2 Rasim, 3 Ali SİRİKLA YÜKSEK: 1 Viçeropoulos 3.20, 2 Sudi, 3 Şerif.

GÜLE: 1 Veysi 13.86, 2 Arat, 3 Bü-lend.

YÜKSEK: 1 Pulad 1.85, 2 Süreyya, 1.85, 3 Vilâdimir.

UZUN: 1 Muzaffer 6.81, 2 Çaroğlu, 3 Parkef.

DISK: 1 Arat 41.18, 2 Veysi, 3 Bü-lend.

ÜÇ ADIM: 1 Süreyya 13.45, 2 Yavru, 3 Feyyaz.

Müsabakadan sonra kazananlara madalya ve kupalar verilmiştir.

İkinci küme maçları

İkinci küme klüpleri arasında tertib edilen kupa maçlarına dün Taksim ve Şeref stadlarında devam edilmiştir.

Şeref stadında günün ilk maçı Kadıköyspor ile Bozkurd arasında yapılmıştır. Rakibine nazaran daha kuvvetli olan Kadıköyspor bu müsabakadan 4-1 galib çıkmıştır.

İkinci maç Beylerbeyi ile Anadoluhisar arasında yapılmıştır. Sahaya eksik bir kadro ile çıkan Hisarlılar Beylerbeyi karşısında 6-2 mağlûb olmuşlardır.

Taksim stadında yapılan Galatagengçler- Demirsor maçı tarafeynin bütün gayretlerine rağmen 2-2 beraberlikle neticelenmiştir.

Millî küme puan cedveli

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
A. Gücü	12	7	1	4	30	19	27
Demir S.	10	7	1	2	24	14	25
Fenerbahçe	10	6	1	3	23	14	23
Vefa	11	3	2	6	28	29	19
Beşiktaş	9	4	1	4	21	13	18
G. Saray	8	5	—	3	16	16	17
Doğan	9	3	1	5	12	25	16
Ateş	10	1	1	8	6	24	13

Maçtan evvel her iki takımla hakemler mutad seremoniyi yaparlarken

Naciye, yumuşak divanın üzerine şöyle gelişigüzel uzandı. Her yemekten sonra yaptığı gibi, bir sigara yaktı. Elindeki kırmızı kaplı kitabı açtı. İlk sahifede şu cümleler gözüne ilişti: «Kocanızdan şüpheleniyor musunuz? O halde onu şu tarzda kontrol ediniz.»

Naciye gülümsedi. Vakta kocasından hiç bir şüphesi yoktu. Şimdiye kadar Orhanla aralarında bir kışkırtıcı kavgası geçmişti. Lâkin nedense okuduğu satırlar kendisini epey meraklandırmıştı.

Genç kadın sigarasının dumanını tavana doğru üflüyerek kitabı okumağa devam etti. Bilhassa şu satırlar pek ziyade dikkatini çekmişti:

«Kocanızın, sizin de tanıdığınız kadınlardan birini pek ziyade beğenip beğenmediğini, hattâ onunla gizli bir alakası olup olmadığını mı anlamak istiyorsunuz? Bu gayet basit bir şeydir. Kocanızın yanında o kadından bahsediniz. Eğer kocanız hakikaten o kadını pek ziyade beğeniyorsa, yahut onunla gizli bir alakası varsa, ne yapacaktır, bilir misiniz?»

Güzel olsa bile, şüphelendiğiniz kadını, size karşı beğenmiyormuş gibi davranacaktır. Meselâ bu kadının ağzı, burnu gayet biçimli olsa, kocanız sizde bir şüphe uyandırmamak için, mutlaka:

— Aman canım... Onun ağzında, burnunda ne güzelliği var?... Doğrusu ben bu çeşid güzelliğlerden bir şey anlamıyorum... diyecektir.

Meselâ bu kadının konuşuşu pek güzel değil mi Kocanız, gene sizin şüphelenizi uyandırmamak maksadile mutlaka:

— Canım, bu kadının konuşmasını medheder dururlar... Halbuki onun gayet âdi bir konuşuşu var... Diye kesip atacaktır.

Erkekler hiçbir zaman samimi insanlar değildiler. Bir erkek daima hislerini saklar. Hele saman altından su yürüten erkekler, karılarına karşı, beğendikleri, hattâ aralarında gizli bir macera olan kadınlara hiç beğenmiyormuş gibi görünürler.»

Naciye, kitabın burasına gelince, satırlardan gözünü ayırdı. Düşünmeğe başladı. Bir an içinde bu okuduğu şeylerin son derece doğru olduğuna inanmıştı. Aklına, Fatmanın başından geçen hâdise geldi. Fatmanın bir arkadaşı vardı: Leman... Fatmanın kocası Ahmed, biraz çapkın bir erkekti. Leman da son derece güzel bir kadındı. Fatma, kocasına Leman arasında gizli bir macera geçip geçmediğinden şüphe ediyor, arasına Ahmedin ağzını arıyordu. Lâkin Ahmed, kendisinin yanında ne zaman Lemanın bahsi açılırsa, daima onu hiç beğenmediğini söylüyor. Meselâ Lemanın gözleri çok güzeldi. Fakat Ahmed karısının yanında daima:

— Aman Lemanın gözleri için güzel diyorlar... O gözlerin neresi güzel ki? Koyun gözleri gibi... derdi.

Lemanın dudakları kıpkırmızı ve etli idi. Lâkin Ahmed, her zaman Fatmanın şüphesini uyandırmamak için:

— Lemanın dudaklarında hiçbir güzelliği yok... Koca koca dudaklar... Eh... Biraz kırmızı işte... Fakat ne kah!... Dudak değil sanki, iki domates... derdi.

Lemanın uzun, biçimli bir vücudu vardı. Fakat Fatmanın karşısında Ahmed daima:

— Lemanın vücudu mü güzel? Güleylem bari... derdi, vücud değil, fasulye sığı mübarek...

Lâkin bir gün Fatma, Ahmedin Lemanı şöyle ilânı aşk ettiğini kendi kulaklarıyla işitti:

— Leman!... Gözlerin bir yaz gecesinde parlayan iki yıldız gibi ışıltılı... Dudakların insanı çileden çıkartacak derecede güzel... Hele o Yunan heykellerini kışkındırarak kadar güzel, uzun servi boyun yok mu?

Şimdi Naciye, Fatmanın başına gelenleri düşündükçe, kitapta okuduğu cümlelerin çok doğru olduğunu tasdik ediyordu.

Pakize aklına geldi. Orhan bu son derece güzel, genç, sık kadını tanırdı. Sonra Pakize biraz da hoppa idi. Hakikinde birçok dedikodular döndüp dolaşıyordu.

Orhanla Pakize arasında gizli bir şeyler geçip geçmediğini anlamak gayet basitti. Kocasının yanında Pakizeden bahsedecekti. Eğer kocası, son derece güzel kadını, beğenmiyor gibi görünürse, mutlaka Pakize ile arasında bir şey olacaktı. Şimdi düşündükçe bu mesele Naciye'yi biraz daha sarıyordu. Kocası Orhan gelince muhakkak onun ağzını adamakıllı arıyacaktı.

Genç kadın bayağı heyecan içinde idi. Bir sigara daha yaktı. Kendi kendine:

— Hele hele, diyordu, Pakize'yi beğenmiyormuş gibi görünsün... Hele Pakize'yi çirkin bulduğunu söylesin... Ben o zaman ona göstereceğim 've mutlaka Orhanla Pakizenin arasında bir şeyler olduğuna inanacağım.

Naciye, kolundaki küçük mineli saate baktı. Nerede ise Orhan gelecekti. Tam bu sırada kapı çaldı. Hizmetçi kapıyı açmak için koşmuştu. Dışarıdan Orhanın sesi geliyordu. Naciye tekrar kendi kendine:

— Hele Pakize'yi beğenmiyormuş gibi görünsün... Ben ona gösteririm... diyordu.

Orhan odaya girdi. Naciye ona heyecanını belli etmeden konuşuyordu. Bir aralık Orhana hiç hissettirmeden Pakizenin lâfını açtı. Kocasına sordu:

— Kuzum Orhan... Pekize güzel kadındır, değil mi?

Naciye, heyecan içinde kocasının cevabını bekliyordu. Orhan:

— Evet, dedi, son derece güzel kadın doğrusu...

Naciye doğruldu:

— Meselâ yüzünün nereleri güzeldi?... Hiç çirkin tarafı yok mu?

— Her tarafı güzel... Gözleri mesela... Son derece mânalı... Gayet zeki bakışları var. Ağzı, dudakları, dişleri, burnu, saçarı çok güzel... Sonra boyu, bosu, yürüyüşü her şey kusursuz doğrusu... Sinema artisti gibi kadın...

Naciye, birdenbire kocasından bu hiç ümid etmediği sözler karşısında şaşırıyordu. Orhan kendi karşısında Pakize'yi bu derece beğendiğini söylesin ha?... İşte Naciye buna dayanamazdı. Buna tahammül edemezdi.

Genç kadın:

— Alçak, alçak!... Benim yüzüme karşı başka bir kadının güzelliğini bu derece göklere çıkarıyorsun ha... Seni utanmaz seni... Pakizenin gözlerini, bakışlarını, ağzını, burnunu, dudaklarını, dişlerini, boyunu bosunu bu derece ballandıra ballandıra anlatırsın ha... Mutlaka seninle onun arasında gizli bir şeyler var... Mutlaka buna eminim...

«Bir zamandanberi devamlı yorgunluk, sinir buhranlarıyla soluyor ve uykusuz geçen her gece beni kuvvetten düşürdüğü, büsbütün mecaliz kalarak yaşamamın zevkini kaybediyorum.

Bugün, DESCHIENS ŞURUBU'nu devamlı ve muntazam kullanmak sayesinde rengim yerine geldi iştiham avdet etti, kaybettğimden fazla kuvvet buldum.»

Bayan M. G. Saint - Maurice.

DESCHIENS ŞURUBU bir ilaç değil, kanın öz maddesi olan HEMOGLOBİN'in ta kendisidir. Vücudü yorup çalıştırmak, onun bütün eksiklerini kendisi tamamlar ve sıhhatin kaynağı olan kanı ihya eder. Bu sayede zayıf, kansız, düşkün, dermansız ve hastalıklardan kalkanlara, yavrularını emzirerek solan annelere, DESCHIENS şurubu kuvvet, hayat ve saadet bahşeder. Siz de elbet mes'ud olmak istersiniz.

DESCHIENS şurubu her mühim eczanede bulunur.

BU GECEKİ

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu ciheti: Tünelbaşıda Matkoviç, Bostanbaşıda İtimad, İstiklal caddesinde Kemal - Rebul, Pangaltıda Halâskârgazi caddesinde Halk, Karaköyde Hüseyin Hüsnü, Sarıyer: Osman.

İstanbul tarafı: Fatih: Hamdi, Karagümrük: Arif, Eminönü: Bahçekapıda Salih Necati, Bakırköy: Hilâl, Akşaray: Ziya Nuri, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Lâlelide Haydar, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Erolfios Çula, Alevdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Kadıköy: Pazaryolunda Namık, Modada Nejad Sezer, Üsküdar: İmrahor, Heybeliada: Halk, Büyükdada: Şinasi Rıza.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykos, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgan ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

Çocuğunuza Dadi

Bulmak için

«Akşam»ın KÜÇÜK İLANLARI
En süratli ve en ucuz vasıtasıdır.

latırsın ha... Mutlaka seninle onun arasında gizli bir şeyler var... Mutlaka buna eminim...

Hikmet Feridun Es

ÇAPA MARKA

Hububat unları

SIHHAT

VE

KUVVET

KAYNAĞIDIR

Kâhya, birer birer, köyün her çiğinsine uğrayordu; onlara geldiği vakit, ana da, mahsul yığılı avlusunda, kapısının önünde, ayakta duruyordu.

Mal sahibinin bu yeni adamı, uzun boylu, üstübaşı tertemiz, gümüş ipekli giymiş, ayağında deriden kunduraları olan, uzun lâfın kısıtı, tepesinden tırnağına kadar, tam bir «şehirli» idi. Yumuşacık olduğu görünüşünden belli geniş ellerini sık sık, kazılmış bıyaksız dudaklarına vuruyor ve her kimildanışında ağır lâvanta kukuları saçıyordu.

Ana, o yaklaşınca geri çekildi ve:

— Bu evin çiğfisi nerede? diye bağırınca, cevap vermedi, sustu. İhtiyar söyleniş diye bekledi.

Nine de, düdüğü gibi sesi ile:

— Oğlum şehirde çalışıyor... Topraklarımızı biz ekip biçiyoruz, dedi.

Ana, Emmioğlunu çağırmağa, çocuğunu yolladı ve yabancısıya sade âdet olduğu üzere, «safa geldin» demek ve çay ikram etmek için yaklaştı. Amma adamın, onun yüzünü ve çıplak ayaklarını nasıl ateş dolu bakışlarla süzdüğünü farketmekten de geri kalmadı.

Emmioğlu gelip te, kâhyaya verilecekler, kendi paylarına kalacak mahsulü ölçeklemeğe başlayınca, ana, komşularının ne doğru bir adam olduğunu bilmenin verdiği huzur içinde, bir kenara çekildi, hiç bir şeye karışmadı. Yalnız, kendi zahiresinin azaldığını, yarıldığını gördükçe, bütün öteki köylülerin de duyduğu bir yürek sızısı ile, onca emekler verecek elde edilen mahsulün, böyle yabanın iki dirhem bir çekirdek adamı uğruna, elden gidiyormesine, içi yanyordu.

Öteki çiğfiler de, tıpkı ana gibi, mahsullerini, içleri gide gide veriyorlardı amma, ağızlarını açıp bir şey söyleyecek olsalar başlarına gelecek belâyı bildikleri için, tarla sahibinin payından başka, üstesine kâhyaya da ya bir iki semiz tavuk, bir ölçek pirinç, yumurta hediye ediyor, hattâ bazan da avucuna azıcık bir para bile sıkıştırıyorlardı. Paylaşma işi bittikten sonra da, kâhyanın şerefine ziyafet çekiliyor, ve bu ziyafete her evden bir türlü yemek hazırlanıp veriliyordu. Bu erkeksiz, tek başına çalışma yılında bile, kadıncağız âdetlerin dışına çıkmadı, ve tavuklardan birini kesip, hafif ateşte, bir buğulama yapıp yumuşacık, güzelce pişirdi. Tencereyi indirdiği zaman tavuğun biçimi hiç bazulmamıştı? Derisi bile delinmemişti amma, o kadar gevrecik pişmişti ki, şöyle «değneklerle» dokunulur dokunulmaz dağılacaktı.

Tavuğun, kimbilir ne güzel tadı olduğunu düşünmek, saatler saati pişerken, onun o mis gibi kokusunu duymak, hiç te çocukların harcı bir iş değildi. Bunun için de, bir türlü mutfaktan, analarının bacağına arasında çıkmıyorlardı, küçük oğlan için çeke çeke:

— Ah şu tavuk bizim için pişseydi ne olurdu!... Bari bir yol, biz de tavuk yesek anne! diyordu.

Yorgunluktan büsbütün hırçınlaşmış olan ana da:

— Haddimize mi düşmüş bizim?!... Tavuk etini sade zenginler yer... diye cevap veriyordu. Amma böyle dediği halde de, bir ara buldu, az evvel, başında erkeklerin oturup, yiye içtikleri, üzeri artık yemeklerle dolu ziyafet sofrasına sokuldu; tavuğundan kalmış bir kemik parçasını aldı, üstünde daha azıcık et ve deri sallanıyordu. Hemen usulca, yalasin diye, bunu oğluna verdi:

— Gayret et, çabuk büyümeğe bak ta, onlarla beraber sen de bu sofraya otur, yemek yel dedi.

Çocuk, saf gözlerle anacığına baktı:

— Amma bakalım babam izin verir mi? diye sordu.

Ana da acı acı:

— Dönmezse baban, onun yerini en alacaksın, bunu unutma! dedi.

Yıl ilerleyip gidiyordu; güz sonla-

rına gelinmişti. Çocuklar, yatağın içinde, yanlarında, başka birinin daha uyumuş olduğunu pek hatırlamıyorlardı bile. Artık ihtiyar nine de, ağrılarından sıyrılmadan başalıp öyle eskisi gibi, sık sık oğlunu sormuyordu; buz gibi rüzgârlar esmeğe başlayalı canı çekilmiş kemikleri sızım sızım ağrıyor, bütün gün, anca şöyle güneş görür kapalıca bir köşecikte aramakla uğraşıp duruyordu. Birteviye, değişen rüzgârlardan, bir de her yıl ona sıcaklığı biraz daha azalmış gibi gelen güneşten, yanyakula şikâyet ediyordu.

Küçük oğlan, artık kendisine vazife edindiği ufak tefek işleri, sıralı sırasınca görüyordu. Yapılacak daha mühim işi olmayınca da camusu dağa götürüyor, hayvan otlar dururken, koca gün, ya sırtüstü yatıyor, ya da kâh bir mezarın üzerinden atlayarak, otların arasında çıraklar tutup; bunları ince sazlarla ördüğü küçükük kafeslere hapsediyordu. Akşamları eve döndüğü zaman, bu kafesleri kapının üstüne asardı, çıraklar öttükçe de minimini ile, küçük kız kardeşi pek sevinir, eğlenirdi.

Amma gitgide kış yaklaştıkça, dağ tepelerinin yabani otları kızardı; aralarında biten çiçekler olgunlaştı, içleri tohum doldu, ve dağın kestirme yollarında sonbahar çiçekleri al al yıldızlarla sarı kasımpatları açmağa başladı. Artık kış yakacağı bir kenara koymak için, otları biçmenin tam zamanı gelmişti. Bu işe çocuk ta her gün anasile beraber gidiyordu. Kadıncağız kısa tırpanı ile kuru otları kesiyor, demetliyor, yavrucak da otlarla ip örüp, bunları bağlıyordu. Dağ sırtlarında yer yer, mavi benecikler gözüktüyordu. Onlar gibi, kurumuş, kızarmış otları toplayan daha, başkaları da vardı. Akşam olup ta güneş batınca, tepelerden gecenin üşütücü serinlikleri inmeğe başlayınca, herkes, dağın yalankavî bir şerid gibi uzayıp giden daracık geçitlerinden aşağıya, evlerine dönüyorlardı. Her birinin omuzunda da uçlarına iki koca ot yığını asılmış birer sırk vardı. Ana da böyle yüklü bir sırk taşıyordu, çocuğun elinde, sırtında ise, ikişer küçük demet oluyordu.

Eve varır varmaz, hemen ana, gerilmiş memelerini rahatlatmak için miniminiyi kucaklıyor ve emziriyordu; bütün gün, sade pirinç suyundan başka ağzına bir şey girmemiş olan yavrucak, artık bu ana sütünü şapur şapur, uzun uzun emiyordu.

İhtiyar nine erkenden çöken bu soğuk gecelerde, ısınmak için, güneş batmaz yatağına giriyor; küçük kız da, günün bu son ışıklarında, tutuna tutuna dışarıya çıkıyordu! Yarı aydınlıkta bile, gözlerini açınca, evvelâ can acısile, bir yüzünü buruşturuyor, sonra, eşige oturarak, artık çalışmağa başlayalı beri bütün gün çok aradığı kardeşi gelecek diye memnun, gülümsüyordu.

Güz işte böylece geçti; çift sürmek, ekin ekmek zamanları da geldi geçti; ana oğluna, bir yere sık, bir yere seyrek düşürmeden, yolunca, rüzgârın esişine göre, elle tohum saçmasını da öğretti... Sonra da kış geldi çattı: Buğday daha henüz filiz verirken, toprak iyice oturdu, ve artan soğuklarla da toklaşır sıkılandı. Ana yatağın altında tuttuğu kışkılları çıkardı, güneş koydu ve bu çulları sırtta geçirilecek hale getirmek için de biraz düzeltmeğe kalkıştı.

Amma yaz ve güz işleri, ellerini o kadar çatlatmış yer yer yırtmıştı ki, bu kaba, pamuklu şeyler bile çatlaklara takılıyor, biçimleri hâla da güzel olan parmakları katılaşmış, dikişin üzerinde dimdik kalakalıyordu.

Kapısının, rüzgârı tutsun diye açtığı kanadı önüne oturmuş, kendini öğle güneşine vermiş yamalamağa, dikmeğe çabalıyordu.

(Arkası var)

En hayırlı müvazene

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Son asrın Avrupadaki siyasi tarihini bilmez değiliz; hiç olmazsa ana hatlarında. Bu ana hatları inceleyince görüyoruz ki Avrupa siyasetinde umumî harbin ilânına kadar hâkim olan müvazene düştürü 1918 den sonra başka bir sisteme inkılâp etmiş, fakat bu yeni sistem de, insanlığın nazari olarak beklediği değişmez sulh, sükûn ve refah devrini beşeriyete açamamıştır. Anlıyorsunuz; Milletler Cemiyetinden bahsetmek istiyorum.

Galip milletlerin sonsuz tahakkümleri, yeni teşekkül etmiş devletlerin emirber halde bulunması, cihanın harp zelzelesi neticesinde uğradığı iktisadi yıkılış, muhtelif dünyaya akvamının medeniyet seviyelerindeki fark, bunların üzerindeki Avrupa menfaatlerinin daimi müsademeleri siyasi ve iktisadi hodgâmlık ve nihayet insanlığın medeni ve ahlakî terbiyesindeki müessif kemal noksanı «Cemiyeti Akvam» idealini, henüz beşer için kâmil surette tahakkuk mümkün bir saadet düştürü olmaktan çıkardı, gözleri daha büyük şeylerde iken ellerindekini de kaybeden camialar her ne pahasına olursa olsun eşaretten kurtulmak savaşına koyuldular. Daima selden kütük kapmak suretile sağından solundan birer lokma koparıp azim imparatorluklar kurmak davasını güdenler ortalığı velveleye verdi. Umumî harp yağmasından eline birer nimet parçası düşenlerin zayıfları ise ortada sızılı çıkmasın da şu yuttuğumuzu rahatça hazmedelim kaygusu içinde idiler.

Şüphe yok ki şu vaziyetlerdeki insan camialarından yapma bir parça böhçası vaziyetinde kalan Milletler Cemiyeti her gün bir tarafından sökülmeğe başlayacak ve öyle oldu.

1924 tarihinden itibaren gerek Lokarno, gerek Briand - Kellog falan gibi misaklarla dünyada başlıyor gibi gözüken gerçek insanî müvazene iptida Mançuri içinde Milletler Cemiyetinin fiyaskosu ile yıkılmıştır. Müsterek emniyet fikri gibi bir aralık eski bitaraflık nazariyesi de revaç buduktan sonra hadiset yepyeni bir çehre gösterdi. Analıdık ki Avrupada bugün vukua gelebilecek büyük çarpışmalarda bir çok milletler için bitaraf kalmak ihtimali yoktur. Hakikat meydanda idi. Fakat bunun bir kere de Millet Meclisi kürsüsünde hükümet reisimiz tarafından dahi büyük bir görüş iffeti ve muhakeme dürlülüğü ile ortaya konulması tek mil Türkîyenin kanaatini muayyen bir düstur içinde toplamıştır. Biz kendi hesabımıza bu acık siyasetten fevkalâde memnunuz.

Siyasi tedbirlerin endüstrici, işti-halî ırklar tarafından her gün ortaya sürülen davaların dünya yüzünden tamamille kaldırılacağını vehmetmek, pek basit bir düşünüş olur. Fakat herkesin iddiasını makul bir şekilde söyleyip dinletmesini mümkün kılacak tertibat alınmasını yalnız sulhçular değil, taarruzcular için de faydalı buluyoruz.

Bir an düşünelim; mütecavizlerin tecavüz hamlelerini sükûta karşılamak ne netice veriyor? Beşeriyet bunun yepyeni tecrübelerini yaptı. Acaba bu hilkatte onlar, hareketleri ceza görmedi diye şiddetlerini mi azaltıyorlar, yoksa her gün cüretleri mi artıyor? Görülen şudur ki mevcud bir nizamın - velev kısmen olsun - yıkılmasına ses çıkarmamak, kısa bir zaman sonra bütün bir heyet mecmuanın takımı devrilmesini teşvik demek oluyor. Bundan dolayı Türk - İngiliz anlaşmasından en büyük cihan parçasının rahat bir nefes alarak takdirlerle bahsetmesi gayet yerinde bir harekettir. Şu suretle dünyada ip üzerinde oynanan cambazınki gibi oynak bir siyasi perendebazlık yerine insanlığa emniyet verici hayırlı ve devamlı bir müvazene teesüs etmek ihtimali artmıştır. Medeniyet te buna muhtaçtır.

Biliyoruz; her şeyi gürültüye getirmek istiyenler, bu vaziyet aleyhindeki propagandalarından da çabuk çabuk vazgeçemeyeceklerdir. Lâkin biraz insaf ile düşünersek şu an gö-

Beşinci büyük kurultay bugün toplanıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)
Başvekilin radyoda yaptığı konuşma

Ankara 28 (A.A.) — Başvekil doktor Refik Saydam bu akşam radyoda, yarın açılacak olan Cumhuriyet Halk Partisi kurultayına dair bir konuşma yapmıştır.

Başvekilimizin bu konuşmasını aşağıya dercediyoruz:

Aziz yurtdaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisi yarın Ankarada beşinci büyük kurultayını açıyor. Bu hadise şunu ifade eder: Türk vatanının her bucağından seçilip gönderilen mümessiller, devleti idare edenlerle bir araya gelerek geçen yıllarda başarılan ve öntümüzdeki dört yıl içinde başarılmaması gerekli olan memleket işlerini görüşüp karara bağlayacaklardır. Bu itibarla kurultayın toplanışı millî hayatımızın en feyizli kaynaklarından birinin faaliyete geçmesi demektir.

Pek iyi hatırlarsınız ki Partimizin ilk kongresi, bundan yirmi sene evvel Sivasta toplanmıştı. O zaman aziz milletimiz, uzun ve yıpratıcı bir harpten yeni çıkmış, her türlü müdafaa vasıtaları elinden alınmış ve bütün manasile perişan bir hale getirilmiş bulunuyordu. Memleketin kalbâhına kadar sokulup yerleşmiş olan düşmanlarımızın gözü önünde toplanan bu ilk kongremiz, milletimizin sönmez vatan aşkına, temiz ve selâbetli imanına ve cihan değerindeki asil kanına güvenerek koca bir husumet âlemine karşı çelik dağ gibi dışardan gelen ve içimizde türeyen düşmanlara karşı vatan topraklarını müdafaaya karar vermişti. O zaman bütün dünyanın hayretlerle karşıladığı bu kararı takip eden yılların, her biri beşeriyet âleminin asırları kaplıyan tarihini mefahirle dolduracak kadar mühip ve muhteşem hatıralar hâlâ ruhumuzda bütün zindesiyle yaşamaktadır.

Sivas kongresinin kararları

Sivas kongresinin kararları, vatanımızı parçalamaktan korumuş ve milletimizi istiklâle kavuşturmuş ise, bunu takip eden kongreler de aynı aziz varlıkları bütün cihanda ve insanîyet ailesi içindeki mevkiini kuvvetlendirecek kararlarla temayüz etmiştir. Eğer biz bugün temiz bir hürriyet havası teneffüs edebiliyorsak, Eğer milletimizin bütün büyük ve müstakil milletlerle müsavi haklar dairesinde görüşüp konuştuğunu görmekte gurur ve iftihar duyuyorsak, hülâsa, eğer yüksek maneviyatından başka her türlü maddî imkânlarla sahip kahraman bir ordunun bir huzur ve emniyet içinde yaşamakta olduğunu görüyorsak bütün bu nimetleri biz, o kongrelerin isabetli kararlarından doğan büyük icraatına borçlu bulunmaktayız.

Görüyorsunuz ki, C. H. Partisinin, başka memleketlerdeki klasik partilere hiç benzemiyen bir hususiyeti vardır. C. H. Partisi, yeni Türk varlığı ile beraber doğmuş, beraber büyümüş ve bütün dünyada hayranlık yaratan muazzam eseri beraber başarmıştır. C. H. Partisi demek, Türk milleti demektir ve C. H. Partisi demek, Türk devleti demektir. Bu mefhumlar birbirine o kadar sıkı bir şekilde bağlıdır ki, birini diğerinden ayırmak imkânsızdır, dünyamızı altüst eden siyasi ve içtimai buhranların memleketimizde makedes bulamamasının en büyük sebebi işte budur. Eğer geçmiş zamanlardaki hadiselerden alınan derslerin istikbalde de milletlere rehberlik edebileceğine iman ediyorsak, şimdiye kadar milletimize en büyük iyilikleri temin ettiğine güphemiz olmayan bu temiz birliği bütün kuvvetimizle korumağa ve kuvvetlendirmeye çalışmak hepimizin millî borcumuz olmak icabeder.

Daima ileri
Muhterem yurtdaşlarım:

rürürüz: Alınmış olan tedbirlerin, şu veya bu aleyhine teveccüh ettiğini, binaenaleyh sulhe mâni olduğunu iddia etmek, mügalatamız da zeki adamlar tarafından yapılamayacak nevindendir. Zira bu iddia neye benzer bilir misiniz? Polis ve adliye kuvvetlendirmek memleketin âsâysini bozuyor demektir...

Fazıl Ahmed Aykay

Daima şu noktayı göz önünde bulundurmak lazımdır. Şimdiye kadar başarılan işlere bakıp da artık hedefe vardığımızı ve her işi tamamladığımızı zannetmiyelim. Önümüzde henüz yürüyecek uzun yollar var. Fakat, arkada bıraktığımız bir kaç yıllık bir zaman zarfında, asırlarca uğraşılma yapılmıyacak işleri başarabildiğimize bakarak ve geçmişin heyecanı ve feragat meşalesini önümüze katarak istikbale doğru azim ve cesaretle yürümeğe devam edeceğiz.

Yurdumuzu, Türklüğün, insanlıkla beraber gashyan tarihine ve kökleri mazinin karanlıklarına kadar uzanan medeniyetine yakışır bir memleket haline getirmek, milletimizi şanına lâyık bir saadet ve refah seviyesine eristirmek hepimize terettüp eden bir vazife olduğunu asla unutmuyacağız, bizi bu işte muvaffak edecek en büyük âmil, feragatimiz, usanmadan çalışmaktığımız ve hiç sönmiyecek olan millî heyecanımızdır.

Bu seferki kurultayda başarılabilecek işlerin özü

Muhterem ve aziz yurtdaşlarım, C. H. Partisinin beşinci büyük kurultayı, bir taraftan memleket işlerini müzakere ederken, diğer tarafı kendi programı ve nizamnamesi üzerinde de tedkikat yapacak ve belki bazı esasları, şimdiye kadar yapılan tecrübelerle göre, ya ilâve veya hut tay ve tadil edecektir. Yaşamak ve tekâmül etmek isteyen her siyasi uzviyet gibi, inkılâpçı olan C. H. Partisi dedaima «realiteye» intibak etmekle vazifesini daha iyi bir şekilde ifa edeceğine kanidir. Hedefimiz, millet ve memleketi, maddî ve manevî bakımdan doğruluğa, iyiliğe ve güzelliğe kavuşturmak. Büyük kurultayın bu seferki toplantısında başarılabilecek işlerin özü de budur.

Son söz olarak sevgili yurtdaşlarımızı selâmlarken, güzel vatanımızın büyük ve kahraman evladı ve C. H. Partisinin yapıcısı ve ebedî Reisi Kemal Atatürkün yüksek hatırasını sevgi ve saygı ile taziz ederim ve onun izinde bizi daima ileriye götüren ve daima götürecektir olan Şefimiz, değişmez Başkanımız İsmet İnönü'ü hürmetle selâmlarım.

İnönünün Türk gençliğine itimadı

Ankara 28 (A.A.) — 19 mayıs gençlik bayramı münasebetiyle Beden terbiyesi genel direktörlüğünün Millî Şef İsmet İnönüye gençliğin bağlılık ve tazimatını arzeden telgrafta Reiscümhur İnönü şu cevabı vermiştir:

İnönünün cevabı
General Cemil Taner

Beden terbiyesi genel direktörü
Ankara

İdman bayramında gençliğin bize gösterdiği manzara bugün için kıvanç ve yarın için ümit ve inanç vericidir. Bu güzel başarılarından dolayı bütün dünyada kuvvetin ve cıvanmertliğin remzi olan asil Türk gençliğini ve onu sevk ve idare edenleri takdir ve muhabbetle tebrik ederim.

İsmet İnönü

Şubeye davet

Üsküdar askerlik ş. başkanlığından: 1 — Şubede kayıtlı yedek subay ve askerî memurların 1 haziran 939 günü bağlamak ve 30 haziran 939 da nihayet bulmak üzere şubede senelik yoklamaları yapılacaktır.

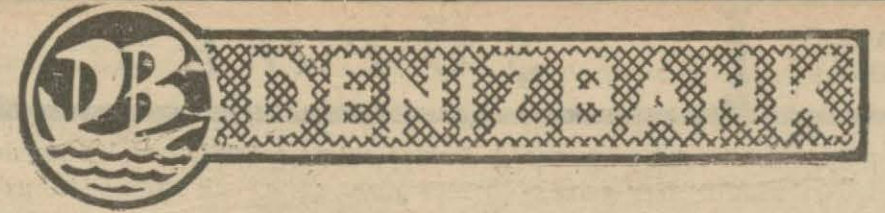
2 — Mazeret dolayısıyla taahhüdü mektupla müracaat edecek olanların yeni adreslerini ve sivil ahvallerini ve sivil veya kayıt numaralarını behemehal bildirmeleri lazımdır.

3 — Muayyen müddet zarfında müracaat etmeyenler hakkında 1076 sayılı kanunun ceza maddesi tatbik olunacağı ilân olunur.

Beyoğlu yerli askerlik şubesinden: İsimleri aşağıda yazılı emekli üst subaylarla askerî memurun ikramiyelerine ait tekiye emirleri şubeye gelmiştir. Şubeye çok acele müracaatları ilân olunur. Emekli piyade albay Mustafa Topel, emekli süvari albay Ali oğ. Fuat Alpsoy (326), emekli istihkâm yarbay Recep oğ. Ahmet Nedim (324-11), emekli 4. sınıf muamele memuru Abdullah oğ. İnsan Uğur (327-2).

Z A Y İ

Seyrüseferden aldığım seyyar 2142 numaralı arabamın hüviyetini şahhat raporum ve hayvan muayene kâğıdı kaybolmuştur. Yenilerini alacağım dan eskilerinin değeri yoktur. Bekletmekte seyyar arabacı: Hüseyin Gençcan

Denizbank istanbul şubesinden:

1 — Hükümet tarafından satın alınan ve bankamıza devrolunan İstanbul Rihtım, Dok ve Antrepo şirketinin 1906 senesinde ihraç eylemiş olduğu obligasyonlardan 16/5/939 tarihinde Beyoğlu ikinci noteri huzurunda icra kılınan keşidede amorti edilen «327» obligasyonun itfa bedelleri ile tedavüle kalan obligasyonlardan 66 No. lu faiz kuponu bedellerinin Haziran 1939 tarihinden itibaren bankamız gişelerinde tediyeye başlanacağı.

2 — Amorti edilen her obligasyon mukabilinde 66 ilâ 80 numaraya kadar «15» adet faiz kuponlarını havi olmak şartile cem'an 22 lira 44 kuruş ödeneceği bildirilir.

Vapurların Haftalık Hareket Tarifesi

29 Mayıstan 5 Hazirana kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rihtımlar:

Karadeniz hattına	— Salı 12 de (Cumhuriyet), Perşembe 12 de (Ak-su), Pazar 16 da (Tari). Galata rihtımından.
Bartın hattına	— Salı 18 de (Antalya), Cumartesi 18 de (Ülgen). Sirkeci rihtımından.
İzmit hattına	— Salı, Perşembe, Pazar 9,30 da (Uğur). Tophane rihtımından.
Mudanya hattına	— Pazartesi 13 te ve diğer günler 8,45 te (Sus) sistemi vapurlardan biri, Cumartesi ayrıca 13,30 da ve Pazar ayrıca 20 da (Marakaz). Galata rihtımından.
Bandırma hattına	— Pazartesi, Çarşamba ve Cuma 8,15 te (Marakaz). Ayrıca Çarşamba 20 de (Mersin), Cumartesi 20 de (Antalya).
Karabiga hattına	— Salı ve Cuma 19 da (Bursa). Tophane rihtımından.
İmroz hattına	— Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rihtımından.
Ayvalık hattına	— Çarşamba 15 te (Saadet), Cumartesi 15 te (Bartın). Sirkeci rihtımından.
İzmir sür'at hattına	— Pazar 11 de (Ege). Galata rihtımından.
Mersin hattına	— Salı 10 da (Güneysu), Cuma 10 da (Anafarta). Sirkeci rihtımından.

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalardan öğrenilir.

Karaköy acentahğı	— Karaköy Köprübaşı	Tel. 42362
Galata acentahğı	— Galata, Deniz Ticareti	
	Müd. binası altında.	» 40133
Sirkeci acentahğı	— Sirkeci, yolcu salonu	» 22740

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 5523 lira olan (21) yirmi bir kalem muhtelif eb'atta ve evsafıta bezli ve bezsiz lâstik hortum ve lâstik lâvhalar 12/6/939 pazartesi günü saat 11 de on bir Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 414 lira 23 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (10) ona kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3597)

26/5/939 tarihinde Ankarada ve 27/5/939 tarihinde Haydarpaşadan hareket etmek üzere Haydarpaşa - Ankara ve Ankara - Haydarpaşa arasında 3005 - 3006 numaralı gündelik münzam bir yolcu katarı işlemeye başlayacaktır. Bu tren Haydarpaşadan 14,05 de hareket ile saat 6,55 de Ankaraya varacak ve Ankaradan saat 16,42 de hareket ederek saat 8,20 de Haydarpaşaya varacaktır. (3635)

9. işletmenin Sirkeci deposuna bir sene zarfında geleceği tahmin edilen 21,000 tonkömürün vagondan yere tahliyesi ile istifi ve 20,000 ton kömürün yerden makinelerle tahmili işi tahminin beher tonu 25 ve tahliyenin 15 kuruş muhammen bedele 12/6/939 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Sirkeci'de 5 işletme binasında eksiltme komisyonunda ihale edilecektir.

Bu işe girmek isteyenlerin 611,25 lira muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ihtiva edecek olan kapalı zarflarını aynı gün saat 14,30 a kadar İşletme binasındaki komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartanemler parasız olarak komisyondan alınabilir. (3710)

Samsun istasyonunda yapılacak istasyon binası inşaatı, fiyatlarında tadilat yapılarak yeniden kapalı zarf usulile ve vahidi fiyat üzerinden eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu inşaatın keşif bedeli 93,500 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname vesair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Sirkeci, Samsun veznelerinden 468 kuruş mukabilinde alabilirler. Bu işe aid evrakı eskiden alanlar yol dairesine müracaatla vahit fiyatlarını değiştirebilirler.

3 — Eksiltme 14/6/939 tarihinde Çarşamba günü saat 15 de Ankara Devlet Demiryolları Yol Dairesinde toplanacak Merkez I inci Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektuplarıyla birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaiiki aynı gün saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri lazımdır.

A — 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun olarak 5925 liralık muvakkat teminatı.

B — Bu kanunun tayin ettiği vesikalar.

C — Muhabere ve Münakale Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası «ehliyet vesikası için ihale gününden en az sekiz gün evvel bir istida ile Muhabere ve Münakale Vekâletine müracaat edilmesi ve ehliyet vesikası verilmesine esas olacak belge ve bonservişlerin istidaya eklenmesi lazımdır. (1898) (3539)

Darphane ve damga matbaası müdürlüğünden:

Darphanede (30) lira aslî maaşlı üç ustabaşılık açıktır. Sanat mektepleri torna ve tesviyecilik muallimliğini yapmış ve yaşı otuz beşten düve memurun kanunundaki şeraiti haiz bulunmuş olanların vesikalarile müdürlüğe müracaatları. Avrupa Teknik okullarından mezun olanlar tercih edilecektir. (3724)

80 derece

INNISAR KOLONYASI

Yarım litrelik şişesi perakende 100 kuruştur

Saticılara % 10 tenzilat yapılır

Innisar satış kamyonlarından, satış mağaza ve depolarından isteyiniz

TÜRK HAVA KURUMU BUYUK PIYANGOSU

İkinci keşide: 11/Haziran /1939 dadır. Büyük ikramiye: 45.000 liradır... Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyango'nun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Memur alınacak Türkiye Demir ve Çelik

Fabrikaları müessesesi müdürlüğünden:

Karabük Demir ve Çelik fabrikalarında istihdam edilmek üzere Türkçeden İngilizceye ve İngilizceden Türkçeye tercüme yapabilecek kudrette imtihanla memur alınacaktır.

Seçme imtihanı: 12 Haziran 1939 Pazartesi günü saat 10 da Ankarada Sumer Bank Umumi müdürlüğünde ve İstanbulda Sumer Bank İstanbul Şubesinde yapılacaktır.

İmtihana girebilmek için isteklilerin birer dilekçe ile Sumer Bank Umumi Müdürlüğüne veya İstanbul Şubesi müdürlüğüne müracaatla alacakları matbu iş talimatnamesini kendi el yazılarıyla cevaplandırmaları ve icab eden vesailin asıl veya musaddak suretlerini de ekliyerek 10/6/1939 tarihine kadar umumi müdürlük veya İstanbul şubesi müdürlüğüne tevdi etmeleri lazımdır.

Lise veya muadili mektep mezunlarıyla askerlik ödevini ikmal edenler, büro işlerine vakıf bulunanlar ve daktilo bilenler tercih edilecektir.

Verilecek ücret imtihan neticesinde alınacak neticeye göre tayin edilecektir.

Â L Â ALEMA RAKISI

Rakımıza gösterilen rağbet üzerine, büyük bir fedakârlıkla ve modern teşkilatla sıhhi şerait altında temiz ve itinalı çekilen ALEMA RAKISINI yeni etiketle piyasaya çıkardığımızı sayın müşterilerimize saygılarımızla bildiririm.

Ankara Belediyesinden:

- 1 — Ankara mezbahasında yapılacak 250 bin 199 lira 15 kuruş kıymet muhammeneli firigofik ve kan kurutma inşaat ve tesisatı kapalı zarf usulü ile 60 gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — İhalesi 18/Temmuz/1939 salı günü saat 11 de belediye encümeninde yapılacaktır.
- 3 — Muvakkat teminatı (18.765) liradır.
- 4 — Şartname ve keşif ve mukavele proje ve krokilerini görmek isteyenlerin her gün yazı işleri kalemine müracaat etmeleri ve isteklerinde teklif mektuplarını 18/Temmuz/1939 salı günü saat ona kadar encümene vermeleri ilân olunur. (1897) (3544)

Saç bakımı
Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NIZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilaçtır.

Dökülen saçların en iyi ilacı

Gür Saç

saç suyudur.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

İdare merkezi:

İstanbul (Galata)

Türkiye şubeleri:
İSTANBUL, (Galata, Yenicaşı)

MERSİN

ADANA Bürosu

Yunanistan şubeleri:

SELÂNİK, ATINA

Her türlü Banka muamelâtı

Kiralık kasalar.

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ

Hareket edecek vapurlar:

ROMANIA vapuru 31 Mayıs çarşamba saat 9 da (Pire, Larnaka, Yafa, Telâviv (İhtiyari), Hayfa ve Beyrut) a.

ALBA JULIA vapuru 31 Mayıs çarşamba saat 18 de (Selânik (İhtiyari), Pire, İmir, Malta, Napoli, Cenova veya Marsilya) ya.

«Romanya» ve «Dacia» vapurları 15 günde bir yaptıkları (Pire, Larnaka, Telâviv, Hayfa ve Beyrut) seferleri için çarşamba günleri saat 9 da ve gene 15 günde bir yaptıkları (Köstence) seferleri için cuma günleri saat 14 de limanımızdan kalkacaktır.

Faaliyetleri için Galata Yolcu Salonu karşısında Tahirbey hanında İstanbul umumi acentahâna müracaat. Telefon: 40449 - 49450.

Genç ve taze görünmek
isterseniz

PUDRANIZA BİR KAŞIK

KREMA KÖPÜĞÜ

koyunuz

VE CAZİP
SEMERELERİNİ
GÖRÜZ!

Cildiniz bazen kurumuş ve buruşmuş bir hal kesbeder. Çünkü, pudranız cildin tabii yağlı ifrazatını mas eder. Yeni bir güzellik tedbiri sayesinde bu halden kurtulacaksınız. Kullandığımız pudra kutunuza bir kahve kaşığı miktarında «krem köpüğü» ilâve ediniz ve karıştırınız. Bu sayede pudranın cildin tazeliğini mas etmesine mani olur ve yumuşaklığı muhafaza ve idame eder. Halihazırda gayet ince ve son derece nefis ve sizin için tam matlup nisbette «krem köpüğü» karıştırılmış pudradan tedarik edebilirsiniz. O da; yeni Tokalon pudrasdır. Tokalon Pudrası terkindeki krema köpüğü sayesinde saatlerce sabit kalır; ne rüzgâr ve yağmurdan, ne de terden katılyen müteessir olmaz, tende temin ettiği «Mat» tazelik ve sevimliliğini bozamaz, Tokalon pudrasını tecrübe ediniz ve birkaç gün zarfında teninizde temin edeceği güzelliği görünüz.

Dünyaca Mâruf

“PEUGEOT,” Bisikletleri

münhasıran

BAKER

mağazalarında satılmaktadır.

Kolaylık-Şıklık

Her şeyden evvel kolaylığı, arayan spor meraklıları Bayanlar, onlar için yapılmış olan bu sentetik elbiseleri giyerek şıklığı, inceliği ve en önemlisi teninizin nazik ve en zayıf yerlerinde hiç hissetmeyeceksiniz.

Fiyatı: 7 1/2 liranın altından

Satış yeri yalnız:

J. Roussel

İSTANBUL, Beyoğlu

Tünel meydanı 12 No.lu

Mağazamız ziyaret ediniz veya 14 Nolu telefonla isteyiniz.

Fiyatlarımızda bizzat tenzilat.

RADYOLİN

İle SABAH - ÖĞLE - AKŞAM her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

Muhterem Halkımızın Nazarı Dikkatine:

Hereke Kumaşları

Her hangi bir ecnebi malından ayırd edilemez.

Yüksek fiyatlı kumaşlara aldanmayınız.

SÜMER BANK YERLİ MALLAR PAZARLARI

Müessesesi şubelerinde: Hereke kumaşlarının

En iyilerini ve zengin çeşitlerinin

Metresini: 4. - 4.50 - 5. - 5.50 liraya bulacaksınız

Şubeler: İstanbul, Beyoğlu, Ankara, İzmir, Adana

FAAL SATIŞ MEMURU ARANIYOR

Büyük bir müessesesi ticariyenin şirket ve devairi resmîyede mallarını satmak için muarefesi ziyade, müteşebbis faal bir zata ihtiyaç vardır. Talip olanların 2195 No. lu posta kutusuna yazmaları.

Sultanhamamında
46 numaralı

ŞEN ŞAPKA

Moda
Mağazası

Londra ve Parisin en büyük Moda müesseselerinden celbedilen bayanlara mahsus Hasır şapkalarının en şık ve zengin modellerinden mürekkep koleksiyonunu ikmal eylediğini sayın müşterilerine müjdelere ve teşhir ediliği salonunu ziyaret etmelerini rica eyler.

İstanbul Telefon müdürlüğünden

Açık eksiltme ile 2120 aded Boru başı kenedi 3"4240 aded Boru başı kenedi civatası 1000 aded Kablo dirseği plân No. ro 7, 1000 aded galvanizli tevzi kutusu dirsek demiri No. 7 ve 600 aded Demir örgülü çubuk 8 1/2" alınacaktır. 19/6/939 Pazartesi günü saat 15,30 da Müdürlük binasında yapılacaktır. İsteklilerin muvakkat teminat ve kanunî vesikalarile o gün o saate kadar komisyona müracaatları.

Şartname ile nümuneleri her gün Levazım âmirliğimizde görülebilir.

(3036)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Mikdarı	Muhammen B.	%7,5 Teminatı	Eksiltme
		Lira Kuruş	Lira Kuruş	Şekli Saati
Bel ipi	25.000 Kg.	11250,—	843 75	Kapalı Z. 16
Tütün tozu çuvalı	6.000 adet	1605,—	120 37	Açık Ek. 16,30
I — Şartnameleri mucibince yukarıda cins ve mikdarı yazılı «2» kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.				
II — Muhammen bedelleri muvakkat teminatları, eksiltme şekli ve saatleri hizalarında gösterilmiştir.				
III — Eksiltme 12/VI/939 pazartesi günü Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.				
IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.				
V — Kapalı zarf eksiltmesinde mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflar ihale günü saat 15 e kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmelidir. Diğer eksiltmeye girecekler % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte müracaatları ilân olunur.				

(3628)

Sağlığınızı koruyunuz:

KANZUK MEYVA TUZU

En hoş ve tabii meyva usarelerinden yapılmıştır.

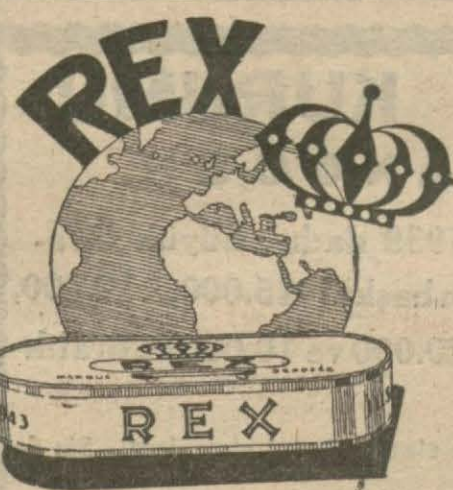
Taklid edilmesi kabil olmayan bir fen harikasıdır. İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL

Dr. HORHORUNİ

hastalarını akşama kadar Sirkeci Viyana Oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.

Telefon: 24131

Sahibi: Necmeddin Sadak Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado Akşam Matbaası

Bütün cihan münevverleri

REX

Marka

Prezervatiflerinin tercih sebebini bilirler.

Çünkü, **REX**

Sağlamdır ve gayet ince ipekli lastikten yapılmıştır. Eczacınızdan ısrarla isteyiniz.

Ankara Vilâyetinden

- 1 — İdare mecmuasının Haziran 939 ayından başlamak üzere Mayıs 940 gagesine kadar 12 aylık nüshasının şartnamesine göre basımı 27 Mayıs 939 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — Mecmua en aşağı altı, en fazla 15 forma olacaktır. Lüzumu halinde ek olarak 40 formaya kadar ayrı kitap halinde ilâvesi yapılacaktır. Ek formlarının bedellerinde mecmua formları gibi tabedilecektir.
- 3 — Beher nüshasının baskı adedi 3500 olacaktır.
- 4 — İhale günü 12 Haziran 939 tarihine müsadir Pazartesi günüdür.
- 5 — Talipler %7,5 hesabile 197 lira 10 kuruş teminat akçasını Malsandığına yatırılacaktır.
- 6 — Talipler ihale günü 12 Haziran 939 Pazartesi saat 14 te Vilâyet binasındaki Alım satım komisyonuna ve şartnameyi öğrenmek için de her gün Vilâyet daire müdürlüğüne müracaatları. (3728)

İstanbul Telefon müdürlüğünden

Açık eksiltme ile 17000 aded galvanizli askı teli halkası, 215 aded galvanizli askı teli civatası, 420 aded galvanizli askı teli kenedi, 225 aded galvanizli lente gergi mekiği, 5500 aded galvanizli tirfon vida, 1400 aded galvanizli direk ayağı ve 2000 aded kutu dirseği No. 7 için somun 20x5 m/m alınacaktır.

Muhammen bedel 2162.50 lira, muvakkat teminat 163 lira olup eksiltmesi 19/6/939 Pazartesi günü saat 15 te müdürlük binasında yapılacaktır. İsteklilerin muvakkat teminat ve kanunî vesikalarile o gün o saate kadar Komisyon müracaatları.

Şartname ile nümuneleri her gün Levazım âmirliğimizde görülebilir.

(3035)